

**Efektywność dotacji na rozpoczęcie działalności
gospodarczej przyznanych bezrobotnym przez
powiatowe urzędy pracy
w województwie warmińsko – mazurskim
w 2012 roku**

Spis treści

Wstęp	2
1. Ogólne informacje o przyznawanych jednorazowo bezrobotnym środkach na podjęcie działalności gospodarczej	3
1.1. Uwarunkowania prawne.....	3
1.2. Dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim - skala zjawiska	4
2. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku	7
3. Charakterystyka dotacji udzielonych bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku	10
4. Charakterystyka bezrobotnych, którym w 2012 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	13
5. Charakterystyka podmiotów gospodarczych utworzonych przy wsparciu urzędów pracy w 2012 roku	16
6. Efektywność dotacji przyznanych w 2012 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim	20
6.1. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, które w 2012 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.....	27
6.2. Nowe miejsca pracy w powstałych podmiotach	28
6.3. Zwrot dotacji przyznanych bezrobotnym w 2012 roku na podjęcie działalności gospodarczej.....	29
7. Podsumowanie	32

Wstęp

W 2012 roku, gospodarka Polski rozwijała się w warunkach niesprzyjających uwarunkowań na rynkach światowych oraz przy utrzymującej się niekorzystnej koniunkturze gospodarczej w kraju. Produkt krajowy brutto (PKB) wzrósł w Polsce w 2012 r. w ujęciu realnym o 1,9% i był to wzrost niższy niż w latach poprzednich (4,5% w 2011 r. oraz 3,9% w 2010 r.). W większości obszarów działalności gospodarczej w 2012 r. obserwowano spowolnienie dynamiki wzrostu. Sytuacja na rynku pracy była trudniejsza niż przed rokiem. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było tylko nieznacznie wyższe niż w 2011 r. Znacznie wzrosło bezrobocie rejestrowane – stopa bezrobocia w Polsce zwiększyła się do 13,4% w końcu roku.

Pomimo tego, że mikroprzedsiębiorstwa mają zazwyczaj zasięg lokalny to fakt, że w 2012 roku stanowiły one około 95,6% ogółu firm w Polsce (1 719 187 mikroprzedsiębiorstw) sprawia, że mają one znaczenie w kształtowaniu się gospodarki. Udział firm zatrudniających od 0 do 9 pracowników, w tworzeniu produktu krajowego brutto (PKB) wyniósł w 2012 roku 29,7%.

Wsparcie tworzenia nowych trwałych miejsc pracy oraz rozwój innowacyjnych i konkurencyjnych miejsc pracy to podstawowe działania w jednym z priorytetów Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko – Mazurskim do 2025 roku. Celem działań w tym obszarze, jest uzyskanie wzrostu zatrudnienia w regionie warmińsko–mazurskim, między innymi poprzez promowanie samozatrudnienia oraz organizację szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Niniejsza analiza, to ocena funkcjonowania efektywności dotacji, które zostały przyznane bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. w dłuższym czasie (do października 2016 roku) oraz efektywność tego programu po czterech latach od otrzymania dotacji. Przedstawiona została również struktura demograficzna beneficjentów wsparcia, pod względem głównych cech demograficznych. Ponadto przedsiębiorstwa powstałe dzięki dotacjom poddano analizie ze względu na ich trwałość i rodzaj prowadzonej działalności. Do sporządzenia opracowania wykorzystano dane ze Sprawozdania MPiPS – 02 o przychodach, wydatkach z Funduszu Pracy, a także informację z powiatowych urzędów pracy, funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim.

1. Ogólne informacje o przyznawanych jednorazowo bezrobotnym środkach na podjęcie działalności gospodarczej

1.1. Uwarunkowania prawne

Zasady przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w ramach dotacji dla bezrobotnego w 2012 roku były regulowane przez następujące akty prawne:

- *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., nr 69, poz. 415 z późn. zm.).*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2012 r. poz. 457).*

W ramach przyznanych bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, można było m.in. pokryć koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa, związanych z podjęciem tej działalności. Wysokość udzielonej pomocy w 2012 roku, nie mogła przekroczyć sześciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, aktualnego na dzień zawarcia umowy.

W przypadku, gdy działalność była podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie mogła przekraczać czterokrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

Bezrobotny ubiegający się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, powinien złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu, albo ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej wniosek o dofinansowanie, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności.

Aby wniosek mógł zostać uwzględniony, bezrobotny musiał spełniać m.in. następujące warunki:

- w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- nie otrzymał dotychczas z Funduszu Pracy lub innych środków publicznych bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,

- nie posiadał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

Mimo iż dotacje są bezzwrotną pomocą finansową, to bezrobotni, którzy ją otrzymali muszą wywiązać się z określonych zobowiązań. Przede wszystkim przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wiąże się z tym, iż musi być ona prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy. Ponadto otrzymane środki muszą być wydatkowane w określonym w umowie terminie oraz na zakup w szczególności:

- środków trwałych,
- maszyn i urządzeń,
- materiałów, towarów i usług,
- materiałów reklamowych,
- pozyskanie lokalu,
- opłatę wpisowego lub wkładu do spółdzielni socjalnej.

Okres wydatkowania środków liczony jest od dnia zawarcia umowy do trzydziestego dnia od dnia podjęcia działalności gospodarczej. Rozliczenie wydatkowanych środków następuje na podstawie przedłożonych faktur, rachunków, dowodów wpłat oraz zawartych umów cywilno-prawnych wraz z dowodami uregulowania podatku od czynności cywilno-prawnych w terminie określonym w umowie nie przekraczającym jednocześnie dwóch miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

1.2 Dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim - skala zjawiska

Tabela 1. Dotacje udzielone bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2015

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	2 985	3 415	951	1 784	2 171	2 163	1 804
Kwota (w tys. zł)	50 715,1	61 563,3	15 178,7	33 058,2	43 163,3	43 232,5	36 231,3

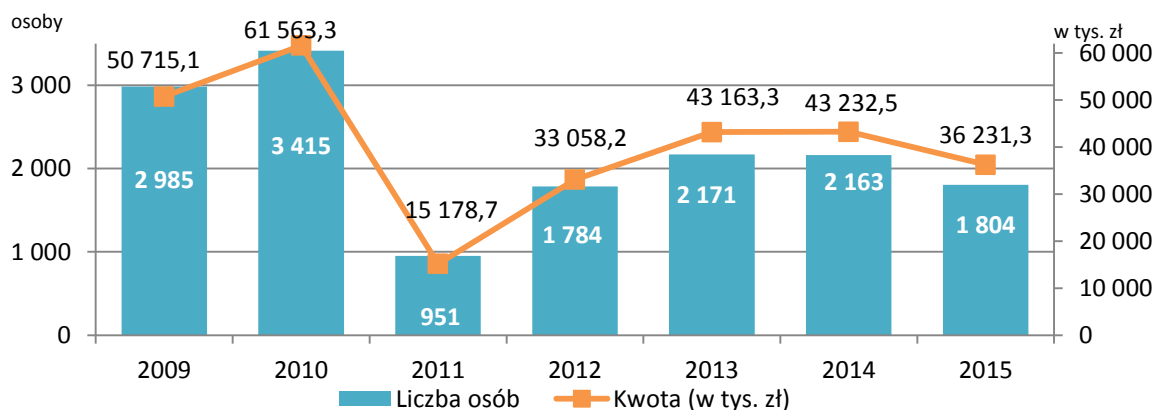
Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

Analizując tę formę pomocy bezrobotnym w dłuższym okresie czasu, można zauważyć, iż w latach 2009-2010 następowała tendencja wzrostu zarówno w liczbie przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, jak również w nakładach finansowych poniesionych na ten instrument rynku pracy. Przełomem był 2011 rok, kiedy na skutek znacznego zmniejszenia wysokości środków Funduszu Pracy nastąpiło ograniczenie możliwości finansowania zarówno dotacji, jak i innych aktywnych form przez urzędy pracy. W 2011 roku, w ramach przyznanych jednorazowych środków w postaci dotacji, działalność gospodarczą w regionie rozpoczęło tylko 951 bezrobotnych (spadek w stosunku do 2010 roku o 72,2%, tj. o 2 464 osoby). Natomiast już przez kolejne dwa lata, liczba bezrobotnych, którzy uzyskali dotację z urzędu pracy wzrosła, w 2012 roku o 833 osoby

(87,6%) wynosząc 1 784 osoby, a w 2013 roku własną działalność gospodarczą dzięki dotacjom podjęło 2 171 osób (wzrost 21,7%, tj. o 387 osób). Jednak w 2014 i 2015 roku liczba beneficjentów dotacji ponownie zmalała, w 2014 o 8 osób (0,4%) wynosząc 2 163 osoby, natomiast w 2015 roku o 359 osób (16,6%), tym samym działalność gospodarczą w ramach dotacji otworzyły 1 804 osoby.

Łącznie w latach 2009-2015, wydatki z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej z urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim wyniosły 283 142,4 tys. zł, a dotację uzyskało 15 273 osoby. Natomiast średnia wysokość jednorazowych środków przyznanych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wyniosła w analizowanym okresie 18 538 zł.

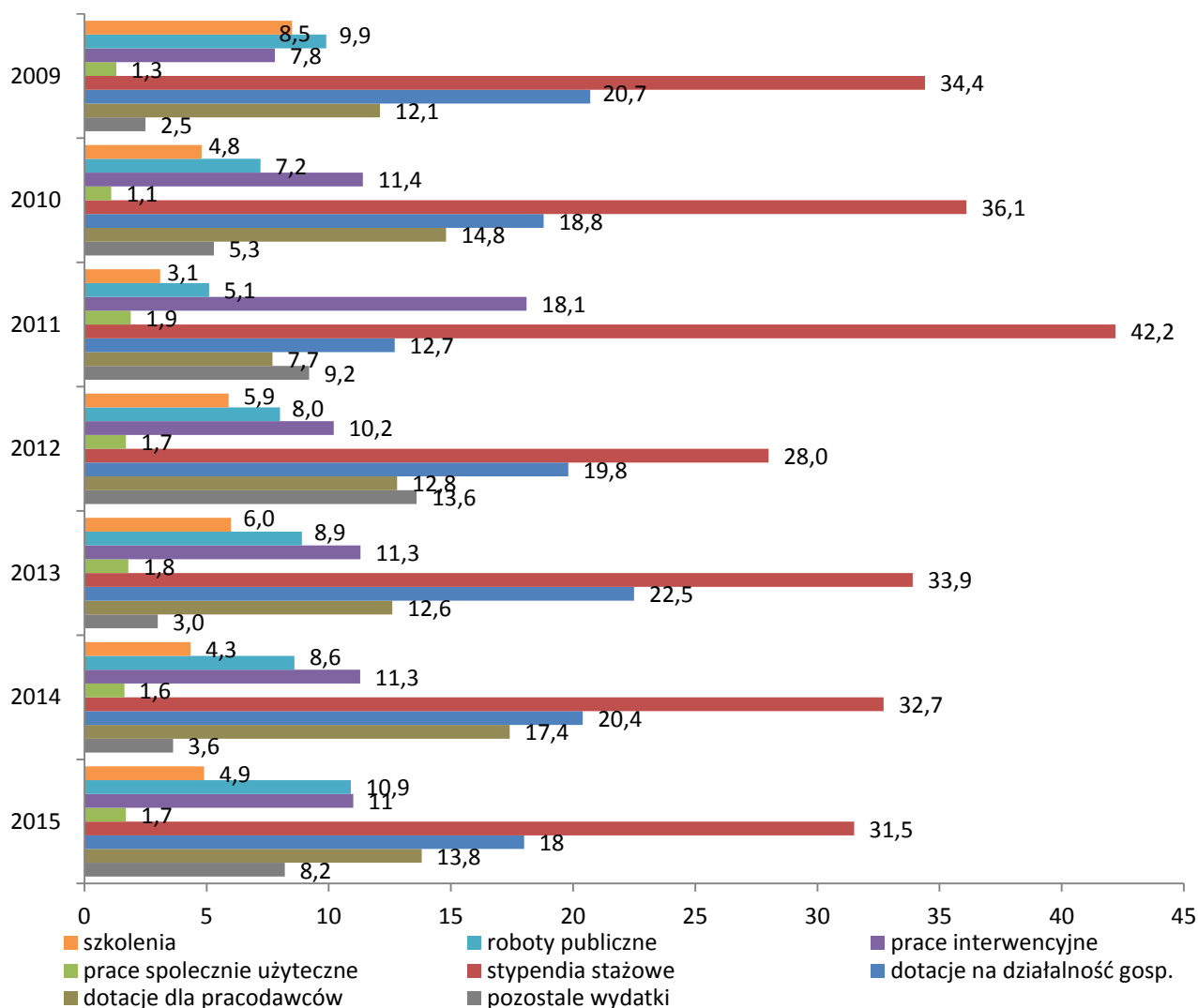
Wykres 1. Dotacje udzielone bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2015

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

W latach 2009-2010 podobnie jak liczba osób bezrobotnych, którzy skorzystali z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wzrastały również środki wydatkowane na ten cel. W 2010 roku przeznaczona została z Funduszu Pracy kwota 61 563,3 tys. zł, co w stosunku do 2009 roku daje wzrost o 21,4% (10 848,2 tys. zł). Obniżenie o ponad 60,0% limitu środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w 2011 roku, spowodowało koniec pozytywnej tendencji wzrostu nakładów na samozatrudnienie. Wydatki na pomoc początkującym przedsiębiorcom wynosiły zaledwie 15 178,7 tys. zł. (o 75,3%, tj. o 46 384,6 tys. zł, mniej niż w 2010 roku). W kolejnych latach, wraz ze wzrostem środków Funduszu Pracy, zwiększeniu uległy wydatki na tę formę aktywizacji bezrobotnych. W 2012 roku osiągnęły sumę 33 058,2 tys. zł, w 2013 roku 43 163,3 tys. zł (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 30,6%, tj. o 10 105,1 tys. zł), a w 2014 roku wyniósł 43 232,5 tys. zł. Natomiast w 2015 roku nastąpił spadek środków Funduszu Pracy przeznaczonych na dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w stosunku do poprzedniego roku o 16,2% (7 001,2 tys. zł) wynosząc na koniec 2015 roku 36 231,3 tys. zł.

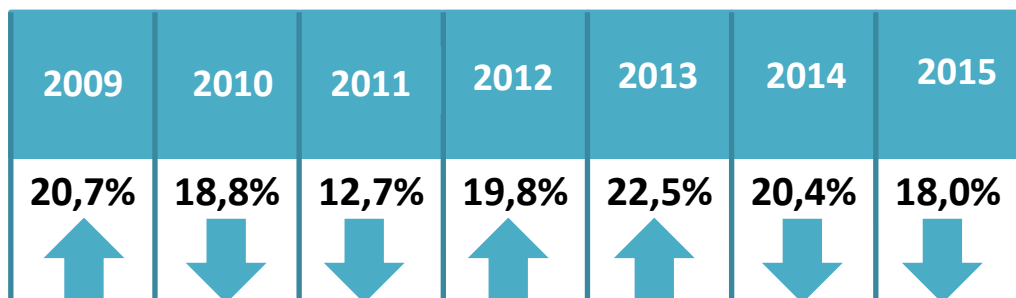
Wykres 2. Udział wydatków na dotacje dla bezrobotnych w ogólnej kwocie wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych w latach 2009-2015 (w %)

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02.

Wysokość udzielanych dotacji reguluje *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, od 2008 roku nie może ona przekraczać sześciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. W województwie warmińsko-mazurskim dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej od wielu lat zajmują drugą pozycję w strukturze wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych. Wyjątek stanowi 2011 rok, kiedy to największe środki finansowe przeznaczono na inne instrumenty rynku pracy, wówczas dotacje zajmowały trzecią pozycję i stanowiły 12,7% ogółu wydatków. W latach 2009-2015 udział procentowy wydatków przeznaczonych na dotacje dynamicznie się zmieniał. W 2009 roku, nastąpił wzrost o 2,2 pkt proc. udziału jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ogólnej kwocie wydatków na programy aktywizacji bezrobotnych do poziomu 20,7%. Jednakże już w 2010 roku, odsetek środków przeznaczonych na dotacje wyniósł 18,8% ogółu wydatków, zmniejszając się tym samym o 1,9 pkt proc. W 2011 roku udział ten ponownie zmalał do 12,7%, natomiast już w latach 2012-2013 zwiększał się odpowiednio do 19,8% i 22,5%. Kolejne lata (2014 i 2015) to ponowny spadek odsetka środków przeznaczonych na dotację odpowiednio do 20,4% i 18,0% w ogólnej kwocie wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Rysunek 1 Udział procentowy wydatków na dotacje dla bezrobotnych w ogólnej kwocie wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych w latach 2009-2015

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02.

2. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

W analizowanym okresie (lata 2010-2012) liczba zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON uległa wahaniom. W 2011 roku, w stosunku do roku poprzedniego nastąpił ich spadek o 1,6%, tj. o 1 856 podmiotów, natomiast już w 2012 roku względem 2011, liczba firm wzrosła o 2,3% (tj. o 2 741). W 2012 roku liczba podmiotów gospodarczych była nie wiele wyższa niż w 2010 roku (więcej o 0,7% tj. 885). Podmioty województwa warmińsko-mazurskiego zarówno w 2012 roku, jak i dwóch poprzednich latach stanowiły 3,0% wszystkich podmiotów figurujących w systemie REGON w Polsce. W 2012 roku, wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników stanowiły 95,2% ogółu firm w województwie. W stosunku do poprzedniego roku ich odsetek wzrósł o 0,8 pkt proc. jest to jednocześnie największy wzrost udziału procentowego podmiotów tej wielkości w całym kraju. Decyzję o likwidacji firmy, w 2012 roku, podjęło 8 731 przedsiębiorców, ich liczba w stosunku do 2011 roku spadła o 4 191, tj. 32,4%.

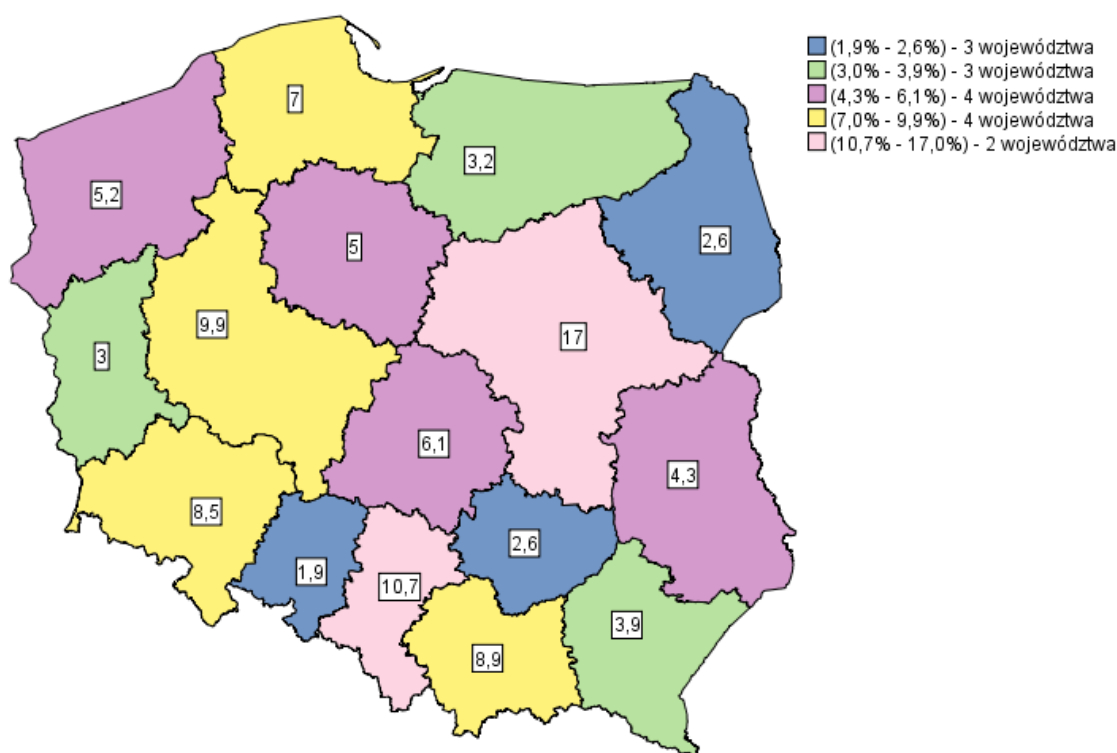
Tabela 2. Podmioty zarejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim w REGON

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Wzrost/ Spadek 2011:2010	Wzrost/ Spadek 2012:2011
Przedsiębiorstwa w regionie - ogółem	119 028	117 172	119 913	-1 856	2 741
Udział regionu w Polsce (w %)	3,0	3,0	3,0	0,0	0,0
Nowo powstałe - liczba	13 660	11 135	11 588	-2 525	453
Nowo powstałe – udział regionu w Polsce (w %)	3,4	3,2	3,2	-0,2	0,0
Zlikwidowane - liczba	9 414	12 922	8 731	3 508	-4 191
Zlikwidowane – udział regionu w Polsce (w %)	4,0	3,4	3,5	-0,6	0,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2012 roku, w województwie warmińsko-mazurskim, powstało 11 588 nowych firm (o 4,1%, tj. o 453 więcej niż w 2011 roku). Podobnie jak w roku poprzednim, tak w 2012 roku nowo utworzone podmioty gospodarcze z naszego regionu stanowiły 3,2% wszystkich powstałych w Polsce, zajmując tym samym dwunaste miejsce w kraju. Mniejszy odsetek nowo powstałych przedsiębiorstw odnotowano w czterech województwach: opolskim – 1,9%, świętokrzyskim i podlaskim – 2,6% oraz lubuskim – 3,0%. Najwięcej firm w skali całego kraju rozpoczęło swoją działalność w województwach: mazowieckim – 17,0%, śląskim – 10,7% oraz wielkopolskim – 9,9%. Podmioty gospodarcze, które powstały w ramach dotacji z urzędów pracy w regionie, stanowiły 15,4% ogółu nowo powstałych firm w województwie.

Rysunek 2. Nowo powstałe podmioty w 2012 roku zarejestrowane w REGON według województw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W województwie warmińsko-mazurskim, wśród nowo utworzonych firm w 2012 roku, przodowały przede wszystkim te, zajmujące się handlem i naprawą – 24,3%, budownictwem – 15,3% oraz edukacją – 7,5%. Najmniejszy udział w strukturze nowo utworzonych podmiotów w naszym regionie miały przedsiębiorstwa, których działalność związana była z: górnictwem i wydobywaniem; usługami administracji publicznej i obrony narodowej, usługami w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (0,1%) oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (0,2%).

Tabela 3. Struktura branżowa nowo utworzonych przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 (w %)

Wyszczególnienie (sekcje)	2011	2012	Wzrost/ Spadek 2012:2011
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,5	2,7	0,2
B - Górnictwo i wydobywanie	0,1	0,1	0
C - Przetwórstwo przemysłowe	7,5	7,3	-0,2
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,2	0,2	0
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,3	0,4	0,1
F - Budownictwo	16,2	15,3	-0,9
G - Handel hurtowych i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	26,3	24,3	-2,0
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4,5	3,8	-0,7
H - Transport i gospodarka magazynowa	5,3	3,8	-1,5
J - Informacja i komunikacja	2,5	2,7	0,2
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4,0	3,7	-0,3
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3,6	3,5	-0,1
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7,1	6,7	-0,4
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3,7	3,7	0
O - Usługi administracji publicznej i obrony narodowej; usługi w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych	0,1	0,1	0
P - Edukacja	2,5	7,5	5,0
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,8	5,2	-0,6
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,7	1,6	-0,1
S - Pozostała działalność usługowa; T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	6,3	6,8	0,5
OGÓŁEM	100,0	100,0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2011-2012 największy przyrost firm nastąpił w sektorze zajmującym się edukacją (wzrost o 5,0 pkt proc.), natomiast najbardziej spadł odsetek nowo powstałych firm działających w handlu hurtowym i detalicznym (o 2,0 pkt proc.).

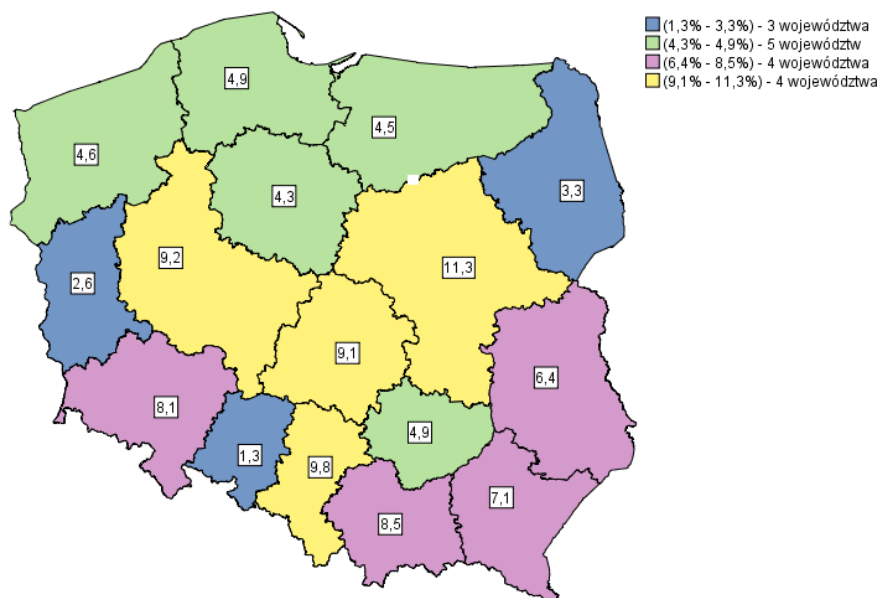
3. Charakterystyka dotacji udzielonych bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

W 2012 roku, w Polsce udzielono 39 410 dotacji bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Do województw, o największej liczbie podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki środkom z urzędu pracy należą:

- mazowieckie – 11,3% ogółu (4 453 podmioty),
- śląskie – 9,8% (3 848 podmiotów),
- wielkopolskie – 9,2% (3 640 podmiotów).

Natomiast najmniej dotacji udzielono w województwach: opolskim – 530 dofinansowań podjęcia działalności gospodarczej przez bezrobotnego (1,3% ogółu w Polsce), lubuskim – 1 028 (2,6%) oraz podlaskim 1 300 dotacji (3,3%).

Rysunek 3 Udział procentowy dotacji udzielonych bezrobotnym w Polsce w 2012 roku

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku, MPiPS 2013 rok.

W województwie warmińsko-mazurskim, w 2012 roku, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej uzyskały 1 784 osoby bezrobotne, co stanowiło 3,6% w skali całego kraju. Region nasz zajmuje tym samym 12 miejsce w Polsce pod względem ilości osób, którym zostało dofinansowane podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Największą liczbę podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki środkom z urzędu pracy odnotowano w powiatach:

- iławskim – 233 podmioty, tj. 13,1% ogółu,
- m. Olsztyn – 212 podmiotów, tj. 11,9%,
- ostródzkim – 169 podmiotów, tj. 9,5%.

W analizowanym okresie, najmniej dotacji przyznały powiatowe urzędy pracy w: Braniewie – 17 (1,0%), Giżycku - 27 (1,5%) oraz Węgorzewie – 34 (1,9%).

Tabela 4. Liczba dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przyznanych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012 (według powiatów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Wzrost/ Spadek 2011:2010	Wzrost/ Spadek 2012:2011
Bartoszyce	203	75	125	-128	50
Braniewo	93	31	17	-62	-14
Działdowo	184	28	93	-156	65
Elbląski z m. Elbląg	283	100	89	-183	-11
Ełk	185	33	88	-152	55
Giżycko	106	38	27	-68	-11
Gołdap	115	29	36	-86	7
Iława	342	0	233	-342	233
Kętrzyn	181	60	59	-121	-1
Lidzbark Warmiński	112	27	42	-85	15
Mrągowo	150	40	76	-110	36
Nidzica	56	27	38	-29	11
Nowe Miasto Lubawskie	169	0	80	-169	80
Olecko	164	52	81	-112	29
Olsztyn miasto	179	117	212	-62	95
Olsztyn ziemski	216	90	146	-126	56
Ostróda	329	121	169	-208	48
Pisz	155	3	61	-152	58
Szczytno	105	54	78	-51	24
Węgorzewo	88	26	34	-62	8
Warmińsko-Mazurskie	3 415	951	1 784	-2 464	833

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku.

Wzrost liczby bezrobotnych, którym przyznano jednorazowo środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2012 roku wystąpił w szesnastu powiatach (od 7 osób w powiecie gołdapskim do 233 osób w powiecie iławskim). Spadek liczby bezrobotnych, którzy dzięki pomocy z urzędu pracy rozpoczęli pracę na własny rachunek, odnotowano w czterech powiatach: najmniejszy w kętrzyńskim (o 1 osobę), a największy w braniewskim (o 14 osób). Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z tej formy aktywizacji w całym regionie w 2012 roku wzrosła o 833 osoby.

Na pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne, w 2012 roku przeznaczono z Funduszu Pracy w całym województwie 33 058,2 tys. zł (tj. 4,8% wydatków w kraju). Najwięcej na ten cel wyasygnowały powiatowe urzędy pracy w: Iławie – 4 196,1 tys. zł (12,7% wydatków w województwie), Olsztynie – 3 670,7 tys. zł (11,1%) oraz Ostródzie – 3 066,9 tys. zł (9,3%). Najmniej środków na dotacje wydatkowano w powiatach:

braniewskim – 330,9 tys. zł (1,0%), giżyckim – 546,8 tys. zł (1,7%) oraz węgorzewskim – 639,0 tys. zł (1,9%).

W 2012 roku, przeciętna wysokość dotacji przyznawanej bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim wynosiła 18 530,38 zł. Najwyższe środki finansowe na rozpoczęcie działalności, w przeliczeniu na jedną osobę, zostały przyznane w powiatach: gołdapskim (21 213,89 zł), giżyckim (20 251,85 zł) oraz oleckim (19 971,60 zł). Najniższą średnią dotacji odnotowano w powiatach: kętrzyńskim – 14 318,64 zł, ełckim – 16 284,09 zł oraz m. Olsztyn – 17 314,62 zł.

Tabela 5. Środki Funduszu Pracy wydatkowane na dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

Powiat	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (w tys. zł)	Udział % wydatków poniesionych w PUP w wydatkach na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie	Przeciętny koszt (w zł)
Bartoszycki	2 430,4	7,4	19 443,20
Braniewski	330,9	1,0	19 464,71
Działdowski	1 741,4	5,3	18 724,73
Elbląski z m. Elbląg	1 748,0	5,3	19 640,45
Ełcki	1 433,0	4,3	16 284,09
Giżycki	546,8	1,7	20 251,85
Gołdapski	763,7	2,3	21 213,89
Iławski	4 196,1	12,7	18 009,01
Kętrzyński	844,8	2,6	14 318,64
Lidzbarski	834,4	2,5	19 866,67
Mragowski	1 479,7	4,5	19 469,74
Nidzicki	756,0	2,3	19 894,74
Nowomiejski	1 597,0	4,8	19 962,50
Olecki	1 617,7	4,9	19 971,60
Olsztyński - ziemski	2 732,0	8,3	18 712,33
Olsztyński - grodzki	3 670,7	11,1	17 314,62
Ostródzki	3 066,9	9,3	18 147,34
Piski	1 193,3	3,6	19 562,30
Szczygieński	1 436,4	4,3	18 415,38
Węgorzewski	639,0	1,9	18 794,12
Warmińsko-Mazurskie	33 058,2	100	18 530,38

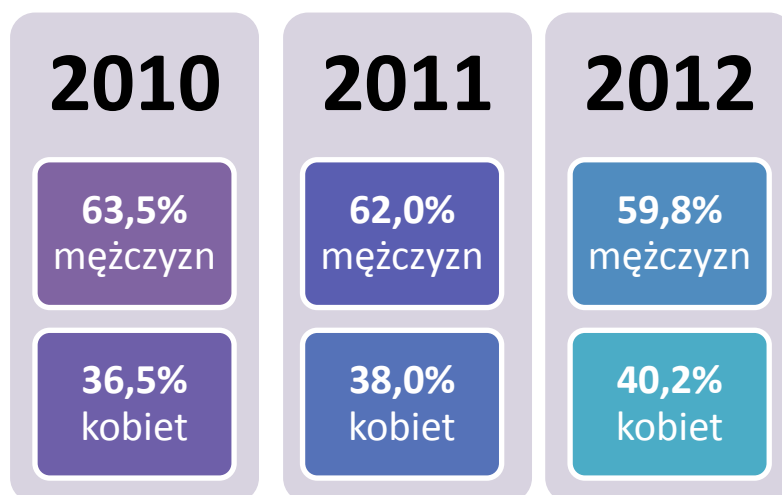
Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku, MPiPS 2013 rok.

4. Charakterystyka bezrobotnych, którym w 2012 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej¹

Według analizy danych, nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim, w 2012 roku, przeciętnym beneficjentem dotacji niezmiennie od wielu lat był mężczyzna mieszkający w mieście, będący osobą młodą pomiędzy 25, a 34 rokiem życia.

W 2012 roku, ze wsparcia urzędu w otwarciu własnej działalności gospodarczej skorzystało 1 078 mężczyzn (59,8% ogółu beneficjentów tej formy aktywizacji) oraz 725 kobiet (40,2%). W analizowanym okresie, liczba mężczyzn, którzy byli beneficjentami dotacji w stosunku do 2011 roku wzrosła (o 472 osoby, tj. o 77,9%), natomiast ich odsetek w ogólnej liczbie osób otrzymujących dotacje zmalał o 2,2 pkt proc. W porównaniu z 2011 rokiem, nastąpił również wzrost liczby kobiet korzystających z tego rodzaju wsparcia (o 354, tj. o 95,4%), a ich udział procentowy w grupie beneficjentów dodatkowo zwiększył się o 2,2 pkt proc. Na przestrzeni trzech lat (2010-2012) można zauważyć, iż coraz więcej kobiet zostaje przedsiębiorcami, bowiem ich udział procentowy stale wzrasta, w stosunku do 2010 roku zwiększył się 3,7 pkt proc. Biorąc pod uwagę strukturę płci osób, w poszczególnych powiatach, w których przyznano dotację, można zauważyć iż największa przewaga kobiet była w węgorzewskim: 61,8% kobiet (21 osób) oraz 38,2% mężczyzn (13 osób). Natomiast największy odsetek mężczyzn, wśród otrzymujących dotację odnotowano w powiecie lidzbarskim – 72,1% (31 osób), wobec 27,9% kobiet (12 osób).

Rysunek 4. Struktura beneficjentów dotacji według płci w latach 2010-2012

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W 2012 roku, 64,3% (1 159 osób) bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą dzięki dotacjom z urzędu pracy to mieszkańcy miast. Wieś, jako miejsce zamieszkania wskazywało 35,7% osób (tj. 644 osoby).

¹ W dalszej części opracowania bazowano na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy, tj. dotyczą one 1 803 osób, które rozpoczęły w 2012 roku własną działalność gospodarczą, a nie 1 784 osób, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu MPiPS-02. Dane te uwzględniają korekty statystyczne. Rozbieżności w sprawozdaniu wynikają również z tego, iż część bezrobotnych, która otrzymała dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w końcu 2011 roku, została uwzględniona w sprawozdaniu finansowym za grudzień 2011 rok, natomiast wyłączenie z ewidencji bezrobotnych nastąpiło w styczniu 2012 roku i zostało to uwzględnione w statystykach za styczeń 2012 rok.

Rysunek 5. Struktura beneficjentów dotacji według miejsca zamieszkania w latach 2010-2012

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

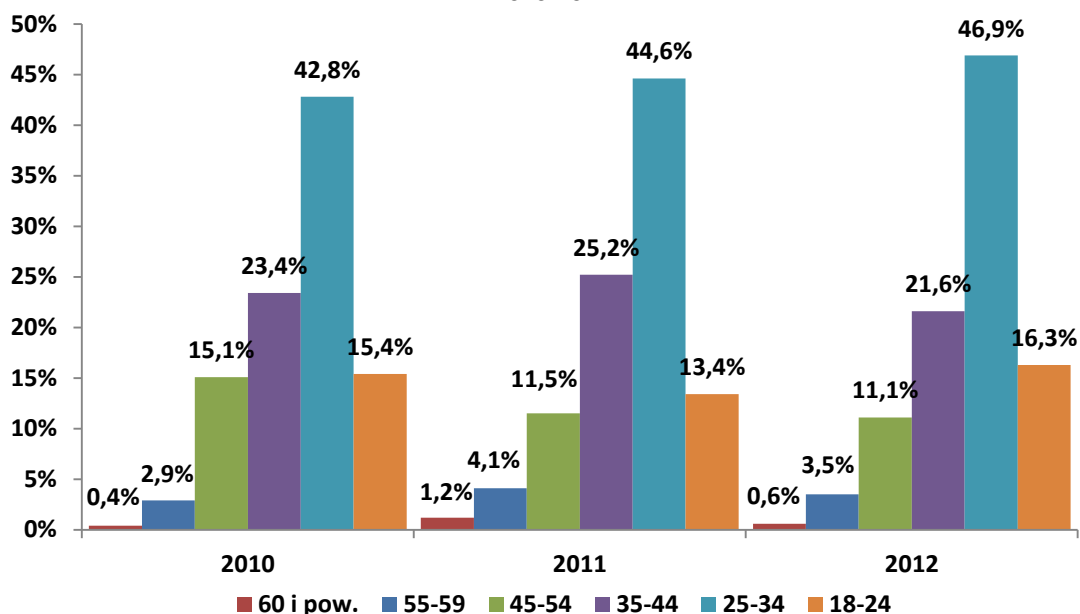
Wzrost liczby beneficjentów dotacji obserwowany w 2012 roku dotyczył zarówno mieszkańców terenów miejskich, jak i wiejskich. Dla porównania w 2011 roku, z dotacji skorzystało 642 bezrobotnych mieszkańców miast oraz o 335 osób zamieszkujących wieś - wzrost osób mieszkających w mieście którzy otrzymali dotację wyniósł 80,5% (517 osób), a na wsi 92,2%, (309 osób). W 2012 roku zmniejszeniu uległ natomiast udział procentowy mieszkańców miast (o 1,4 pkt proc.) wynosząc 64,3%, z kolei odsetek mieszkańców wsi, którzy korzystali z dotacji zwiększył się o 1,4 pkt proc. do poziomu 35,7%.

Rozpatrując strukturę beneficjentów dotacji w podziale na wieś i miasto według powiatów, zdecydowaną przewagę osób zamieszkujących miasto otrzymujących dotację zauważamy w powiecie lidzbarskim – 90,7% (39 osób), natomiast mieszkańcy wsi przeważali głównie w powiecie nowomiejskim – 67,5% (54 osoby).

Podobną strukturę beneficjentów, pod względem miejsca zamieszkania, obserwujemy zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Różnice występują tylko w wartości wskaźników – w przypadku kobiet odsetek zamieszkujących w miastach wynosił 67,6% (w 2011 roku – 68,5%), natomiast mieszkanki wsi stanowiły 32,4% (w 2011 roku – 31,5%). Natomiast dla mężczyzn wartości te wynosiły analogicznie: 62,1% w miastach (w 2011 roku 64,0%) i 37,9% na wsi (36,0%).

Wśród bezrobotnych, którzy w 2012 roku, na rozpoczęcie własnej działalności uzyskali dotacje z urzędu pracy, przeważały osoby młode w wieku 25-34 lata. Stanowiły one 46,9% (846 osób) wszystkich beneficjentów omawianej formy aktywizacji. Dość liczną grupą wśród bezrobotnych, którym przyznano dotacje były również osoby w wieku 35-44 lata (21,6% ogółu, którym przyznano dotacje, tj. 390 osób). Ponad 16% ogółu (294 osoby) stanowili najmłodszy przedsiębiorcy, w przedziale wiekowym 18-24 lata, którzy otworzyli firmę dzięki wsparciu urzędu pracy. Osoby w wieku 45-54 lata, w liczbie 200 osób, to 11,1% ogółu beneficjentów dotacji. Najmniejszy odsetek osób rozpoczynających pracę na własny rachunek stanowiły osoby starsze. W 2012 roku, powiatowe urzędy pracy przyznały środki na podjęcie działalności gospodarczej 63 bezrobotnym w wieku 55-59 lat (3,5%) oraz 10 osobom powyżej 60 roku życia (0,6%).

Wykres 3. Struktura beneficjentów dotacji udzielonych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012²

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Od wielu lat, struktura wiekowa bezrobotnych, którzy skorzystali z dotacji nie ulega zmianie. Na tę formę wsparcia osób bezrobotnych, w latach 2010-2012 również najczęściej decydowały się osoby młode w wieku 25-34 lata. Można zauważyć, iż procentowy udział tej grupy bezrobotnych, w latach 2010-2012 rokrocznie wzrasta. W 2012 osoby w wieku 25-34 lata to prawie połowa osób, które otrzymały dotację (46,9%). W stosunku do 2010 roku nastąpił wzrost ich odsetka o 4,1 pkt proc., a w stosunku do 2011 o 2,3 pkt proc.

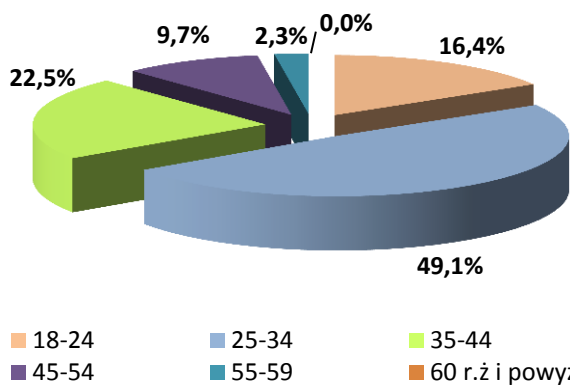
Populacją dość liczną w strukturze bezrobotnych, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą ze środków Funduszu Pracy, są osoby w wieku od 35 do 44 roku życia. Ich udział procentowy w strukturze wiekowej bezrobotnych, zmieniał się: w 2010 roku wyniósł 23,4%, a 2011 roku 25,2% (wzrost w stosunku do 2010 roku o 1,8 pkt proc.), natomiast już w 2012 roku zmniejszył się o 3,6 pkt proc. do poziomu 21,6%.

W analizowanym okresie to osoby powyżej 60 roku życia w najmniejszym stopniu korzystały ze wsparcia finansowego urzędów pracy przy podjęciu działalności. Udział procentowy tej grupy w ogólnej liczbie beneficjentów na przestrzeni lat 2010-2012 stale się zmienia, w 2010 roku wyniósł 0,4%, natomiast w dwóch kolejnych latach odpowiednio 1,2% i 0,6%.

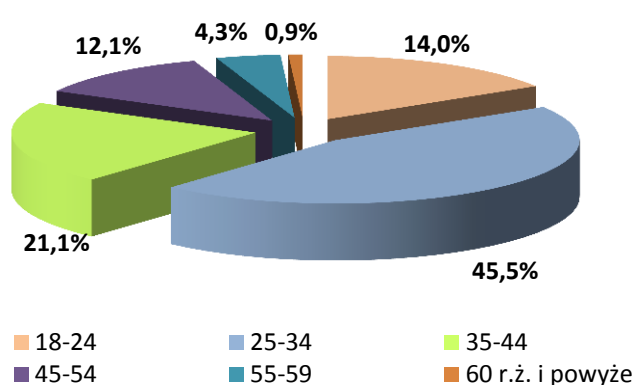
Struktura wiekowa beneficjentów dotacji, jest porównywalna dla obu płci. Zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn dominującą grupą były osoby młode w wieku 25-34 lata. Odsetek bezrobotnych z tego przedziału wiekowego wśród kobiet wynosił 49,1% (356 osób), u mężczyzn 45,5% (490 osób). Bezrobotni z grupy wiekowej 35-44 lata stanowili wśród kobiet – 22,5% (163 osoby), mężczyzn – 21,1% (227 osób). Osoby młode do 24 roku życia wśród beneficjentek dotacji stanowiły 16,4% (119 osób), natomiast wśród mężczyzn – 14,0% (175 osób).

² Brak informacji na temat wieku jednej osoby w 2011 roku.

Wykres 4. Struktura wiekowa kobiet otrzymujących dotację w 2012 roku

Wykres 5. Struktura wiekowa mężczyzn otrzymujących dotację w 2012 roku

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

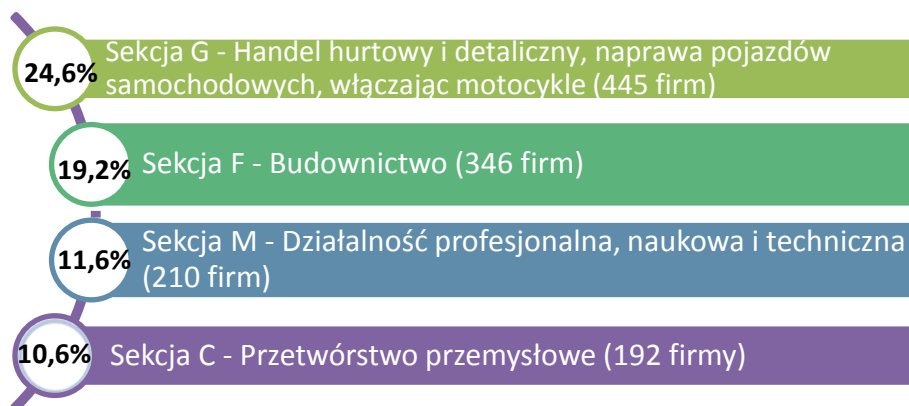
5. Charakterystyka podmiotów gospodarczych utworzonych przy wsparciu urzędów pracy w 2012 roku

Według analizy danych, zakres i rodzaj działalności (szczególnie usługowej) podejmowanej przez bezrobotnych dzięki środkom finansowym Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), był bardzo różnorodny. Bezrobotni, którzy skorzystali z dotacji w 2012 roku najczęściej jako profil swojej działalności gospodarczej wybierali:

- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych,
- fryzjerstwo i zabiegi kosmetyczne,
- sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
- wykonywanie robót budowlano – wykończeniowych,
- wykonywanie instalacji elektrycznych,
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo,
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet,
- sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych,
- prowadzenie kwaciarni,
- działalność prawniczą, rachunkowo- księgową; doradztwo,
- naprawę i konserwację komputerów,
- prowadzenie restauracji i placówek gastronomicznych.

W 2012 roku, najwięcej firm powstało w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, naprawa pojazdów samochodowych – 24,6% (445 firm). Dużym zainteresowaniem cieszyła się branża budownicza, o takim profilu działalności, w ramach dotacji powstało 19,2% podmiotów (346). Działalność profesjonalną, naukową i techniczną wybrało 210 bezrobotnych, tj. 11,6% ogółu korzystających z dotacji, natomiast przetwórstwo przemysłowe 10,6%, tj. 192 osoby.

Rysunek 6 Sekcje, w których powstało najwięcej firm w 2012 roku, utworzonych dzięki dotacjom

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

W 2012 roku tylko osiem osób bezrobotnych jako profil działalności swojej firmy wybrało sektor dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (tj. 0,4% ogółu firm utworzonych dzięki dotacjom). Najrzadziej powstawały podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości (14 podmiotów, tj. 0,8%) oraz zajmujące się transportem i gospodarką magazynową (24 podmioty, tj. 1,3%).

Porównując strukturę podmiotów gospodarczych, utworzonych dzięki dotacjom w roku 2011 i 2012 można stwierdzić, że największy wzrost odnotowano w sektorze handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych. W 2011 roku, udział firm z tej branży wynosił 21,2% (207 firm), jednakże już w roku 2012 odsetek tych firm zwiększył się o 3,4 pkt proc., do poziomu 24,6% w ogóle firm powstałych w ramach dotacji (445 podmiotów).

Wzrost liczby nowo powstałych podmiotów, według sekcji PKD w ramach dotacji w latach 2011-2012 nastąpił również wśród firm zajmujących się przetwórstwem przemysłowym. W 2011 roku ich odsetek wyniósł 8,5% ogółu (83 firmy), w stosunku do 2012 roku zaobserwować można było wzrost o 2,1 pkt proc. do poziomu 10,6% ogółu nowo powstałych firm w ramach dotacji (192 podmioty).

Natomiast spadek procentowego udziału w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów w latach 2011-2012 widoczny był m.in. sektorach:

- pozostała działalność usługowa – spadek udziału podmiotów utworzonych w tym sektorze o 2,8 pkt proc., z 12,1% (118 podmiotów) w 2011 do 9,3% (168 podmiotów) w 2012 roku,
- budownictwo – spadek o 2,3 pkt proc., z 21,5% (210 podmiotów) w 2011 roku do 19,2% (346 podmiotów) w 2012 roku,
- transport i gospodarka magazynowa – spadek o 1,1 pkt proc. – z 2,4% (23 podmioty) w 2011 roku do 1,3% (24 podmioty) w 2012 roku.

Tabela 6. Struktura firm utworzonych dzięki dotacjom według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w latach 2010-2012

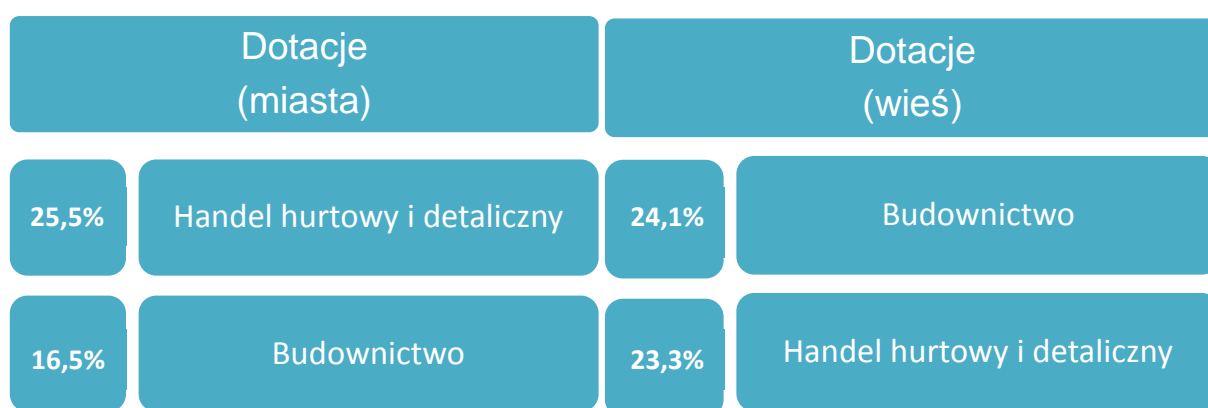
Wyszczególnienie (sekcje)	Liczba powstałych podmiotów			Procentowy udział w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów			Zmiany procentowego udziału w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów w pkt proc.	
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011:2010	2012:2011
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68	15	38	2,0	1,5	2,1	-0,5	0,6
B. Górnictwo i wydobywanie	1	6	0	0,02	0,6	0,0	0,58	-0,6
C. Przetwórstwo przemysłowe	376	83	192	11,1	8,5	10,6	-2,6	2,1
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9	2	8	0,3	0,2	0,4	-0,1	0,2
F. Budownictwo	798	210	346	23,5	21,5	19,2	-2	-2,3
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	911	207	445	26,8	21,2	24,6	-5,6	3,4
H. Transport i gospodarka magazynowa	55	23	24	1,6	2,4	1,3	0,8	-1,1
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	92	34	45	2,7	3,5	2,5	0,8	-1
J. Informacja i komunikacja	106	28	57	3,1	2,9	3,2	-0,2	0,3
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	65	11	26	1,9	1,1	1,4	-0,8	0,3
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	14	6	14	0,4	0,6	0,8	0,2	0,2
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	267	118	210	7,9	12,1	11,6	4,2	-0,5
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	163	48	83	4,8	4,9	4,6	0,1	-0,3
P. Edukacja	74	23	53	2,2	2,4	2,9	0,2	0,5
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	34	21	44	1,0	2,1	2,4	1,1	0,3
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	72	24	50	2,1	2,5	2,8	0,4	0,3
S. Pozostała działalność usługowa	294	118	168	8,6	12,1	9,3	3,5	-2,8
Pozostałe	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0
OGÓŁEM	3 399	977	1 803	100	100	100	-	-

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Różnice obserwowane w strukturze podmiotów gospodarczych utworzonych w 2012 roku, dzięki wsparciu środkami Funduszu Pracy i EFS widoczne są również w przypadku firm, jakie zostały założone przez osoby z miast i terenów wiejskich, a także przez kobiety i mężczyzn.

Struktura branżowa podmiotów utworzonych w miastach jest odmienna od powstałych na terenach wiejskich. W przypadku beneficjentów dotacji, którzy zamieszkują miasta, 25,5% (295 firm) z nich rozpoczęła działalność w sekcji handel hurtowy i detaliczny, natomiast w budownictwie 16,5% (191 firm). Odwrotnie jest natomiast wśród bezrobotnych mieszkańców wsi, którzy w 2012 roku otwierali własną działalność gospodarczą najczęściej w sektorze budownictwa – 24,1% (155 firm) oraz w handlu hurtowym i detalicznym – 23,3% (150 firm).

Rysunek 7 Beneficjenci dotacji w 2012 roku według miejsca zamieszkania i profilu działalności gospodarczej

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W strukturze branżowej podmiotów utworzonych na terenach wiejskich jak i miejskich, kolejne miejsca zajęły podmioty działające w sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 12,6% (81 podmiotów) i 9,6% (111 podmiotów), w pozostałej działalności usługowej – 8,2% (53 podmioty) i 9,9% (115 podmiotów) oraz w sekcji związanej z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną – 7,9% (51 podmiotów) i 13,7% (159 podmiotów).

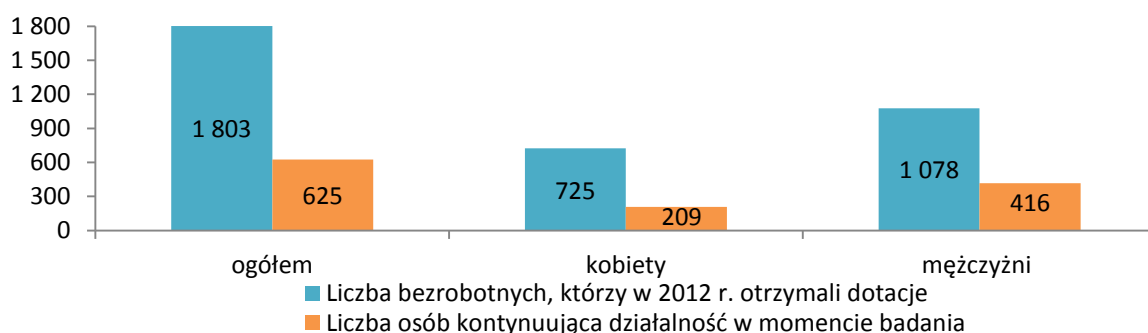
Widoczne są natomiast duże różnice w strukturze podmiotów gospodarczych, biorąc pod uwagę kryterium płci. Prawie 50% kobiet, decydując się na skorzystanie z dotacji utworzyło własne firmy w sektorach: handel hurtowy i detaliczny – 30,9% (224 podmioty) i pozostała działalność usługowa – 18,6% (135 podmiotów). W przypadku mężczyzn dominującą branżą było budownictwo – 31,6% wszystkich utworzonych przez mężczyzn firm (341 podmiotów). Na drugim miejscu uplasował się handel hurtowy i detaliczny wraz z naprawą pojazdów samochodowych – 20,5% (221 podmiotów gospodarczych). Firmy działające w tych dwóch branżach stanowiły 52,1% (562 firmy) ogółu podmiotów gospodarczych, których właścicielami są mężczyźni.

6. Efektywność dotacji przyznanych w 2012 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim

W 2012 roku, spośród liczby 1 803 przeanalizowanych podmiotów gospodarczych, które powstały dzięki dotacjom w województwie warmińsko-mazurskim, swoją działalność w 2016 roku nadal kontynuowało 625 firm (34,7% utworzonych podmiotów). Badając losy firm utworzonych w ramach dotacji, postanowiono w 2016 roku rozszerzyć pytanie dotyczące kontynuacji działalności gospodarczej przyznanej w 2012 o to, czy w momencie przeprowadzenia badania (2016 r.) jest ona zawieszona. Jak wynika z danych nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy, spośród 1 803 przyznanych w 2012 roku dotacji w województwie warmińsko-mazurskim, 202 osoby zawiesiły prowadzoną działalność gospodarczą (11,2% ogółu).

Wśród osób, które w czwartym roku od uzyskania dotacji nadal prowadziły swój biznes przeważają mężczyźni – 416 osób. Stanowią oni 38,6% ogółu mężczyzn, którym w 2012 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Spośród 725 kobiet, które w 2012 roku rozpoczęły pracę na własny rachunek, w 2016 roku kontynuowało ją 209 pań (tj. 28,8%).

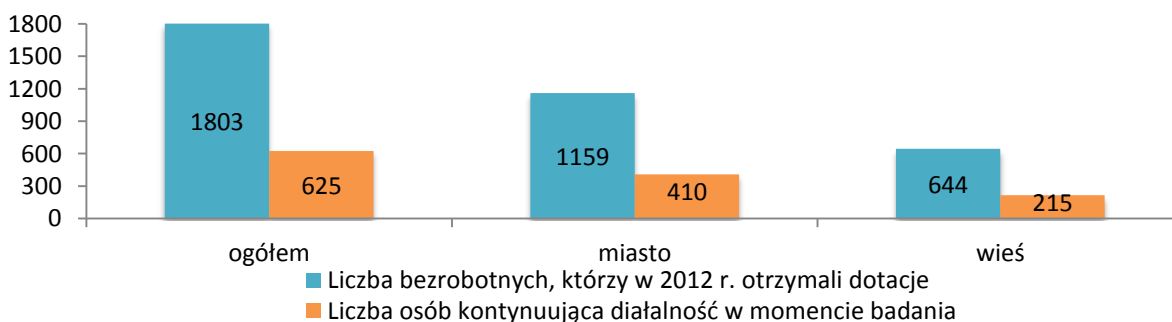
Wykres 6. Efektywność dotacji wg płci beneficjentów programu

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Procentowy udział mieszkańców wsi, którzy w chwili badania nadal prowadzili działalność gospodarczą rozpoczętą dzięki dotacjom z urzędu pracy w 2012 roku, wynosił 33,4% (215 osób). Dla osób pochodzących z terenów miejskich wskaźnik ten jest niewiele wyższy (o 2 pkt proc.) i kształtuje się na poziomie 35,4% (410 osób).

Wykres 7. Efektywność dotacji wg miejsca zamieszkania beneficjentów programu

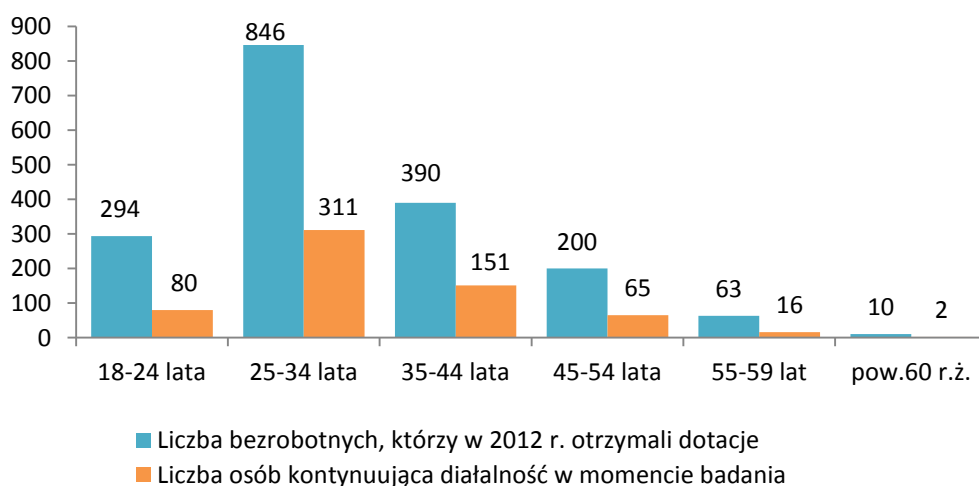

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Przy badaniu efektywności dotacji udzielonych w 2012 roku, biorąc pod uwagę strukturę wiekową bezrobotnych, stwierdzamy, że najwyższy wskaźnik efektywności osiągnęły osoby w wieku 35-44 lata. Odsetek osób kontynuujących działalność wynosi w tej grupie 38,7% (151 osób, spośród 390, które otrzymały dotacje). Dużą skuteczność w prowadzeniu własnych przedsiębiorstw wykazały także osoby z przedziału wiekowego 25-34 lata (36,8%, tj. 311 osób kontynuujących działalność) oraz beneficjenci w wieku 45-54 lata (32,5%, tj. 65 osób). Natomiast efektywność na poziomie 27,2% osiągnęły osoby w wieku 18-24 lat (spośród 294 osób, 80 osób nadal ją kontynuuje).

Najniższy wskaźnik efektywności dotyczył osób w wieku 55-60 lat. Spośród 63 osób, które otrzymały dotację w 2012 roku, cztery lata później działalność kontynuowało 16 osób, czyli 25,4%. Osoby powyżej 60 roku życia osiągnęły wskaźnik efektywności na poziomie 20%, co oznacza, że firmę prowadzą 2 osoby, spośród 10, które ją otworzyli.

Wykres 8. Osoby kontynuujące działalność gospodarczą w okresie czterech lat od otrzymania dotacji z urzędu pracy według wieku

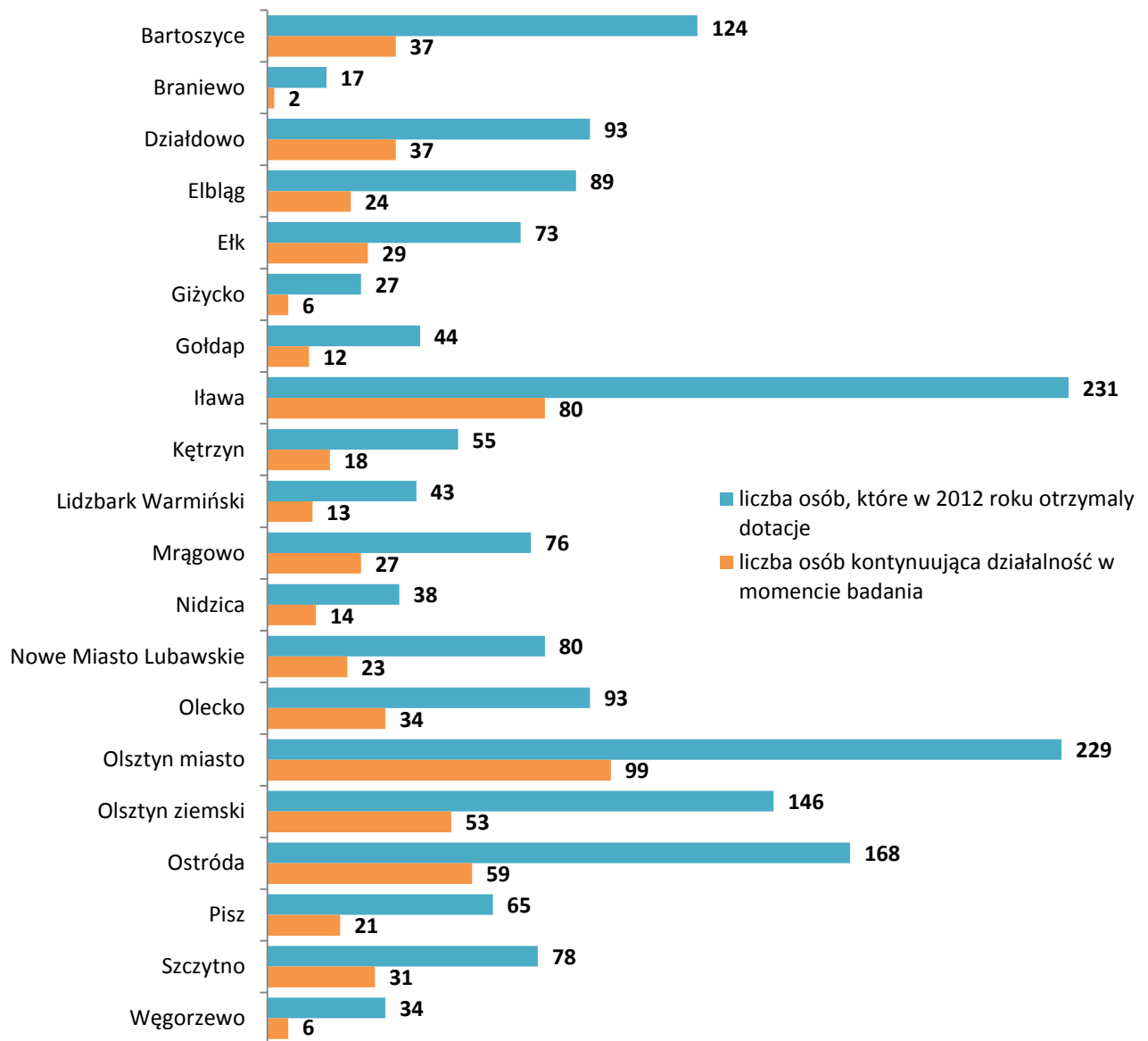

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Z analizy danych wynika, że najwięcej bezrobotnych, którzy uzyskali dotację w 2012 roku i kontynuowało działalność gospodarczą przez 4 lata od uzyskania dotacji, pochodziło z m. Olsztyn – 99 osób, powiatu iławskiego – 80 osób oraz powiatu ostródzkiego – 59 osób.

Najmniejszą liczbę podmiotów, które po tym okresie utrzymały się na rynku odnotowano w powiatach: braniewskim – 2 podmioty, giżyckim i węgorzewskim – po 6 podmiotów oraz gołdapskim – 12 podmiotów.

Wykres 9. Liczba podmiotów kontynuujących działalność w okresie czterech lat od utworzenia według powiatowych urzędów pracy

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

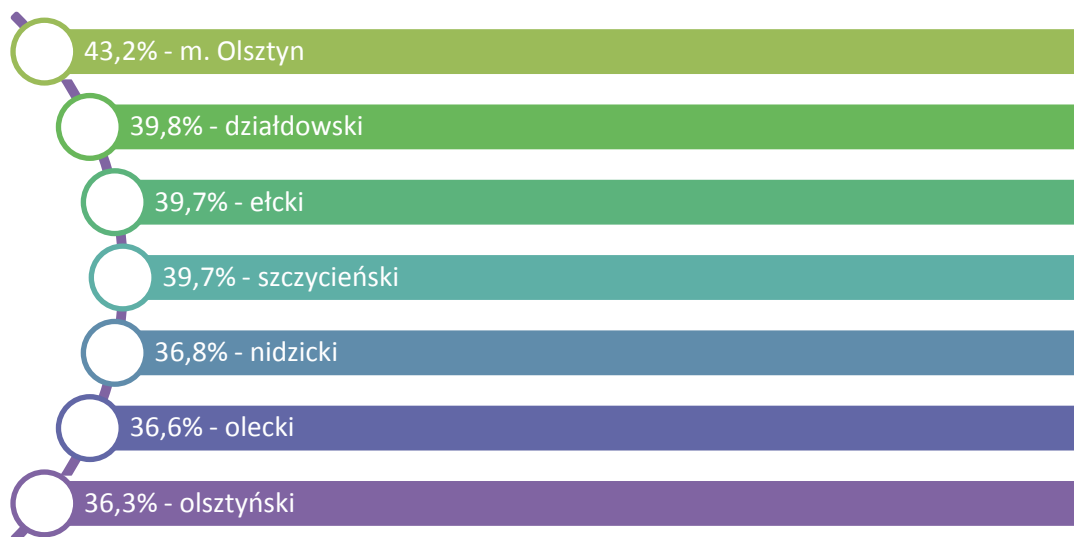
Analizując zmiany w efektywności udzielonych dotacji w regionie, po 4 latach na przestrzeni lat 2010-2012, można zaobserwować zróżnicowaną jego wartość. W 2012 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 34,7%, w porównaniu do 2011 roku, efektywność spadła o 7,9 pkt proc. (42,6%), natomiast w odniesieniu do roku 2010 (35,6%) odnotowano wzrost o 0,9 pkt proc. Tak wysoka różnica w wielkości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej dotacji może wynikać ze zmiany metodologii. Badając losy firm utworzonych w ramach dotacji w 2012 roku, po raz pierwszy zostały wyodrębnione osoby, które w momencie przeprowadzenia badania (2016 r.) zawiesiły prowadzoną działalność.

W latach 2010-2012 wskaźnik efektywności dotacji był silnie zróżnicowany terytorialnie. W 2010 roku, wartość powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło dziewięć powiatów (największy odsetek firm kontynuujących działalność odnotowano w powiatach: bartoszyckim – 57,1% i nowomiejskim – 52,1%).

W 2011 roku siedem powiatów osiągnęło wyższą efektywność dotacji, niż ogółem w województwie, przy czym największa wystąpiła na terenie miasta Olsztyn – 61,2% i powiatu olsztyńskiego – 61,1%.

W 2012 roku, w regionie warmińsko-mazurskim, efektywność zatrudnieniowa dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wyniosła 34,7%, powyżej średniej wojewódzkiej, efektywność odnotowano w dziewięciu powiatach, a największa w m. Olsztyn (43,2%), powiatach: działdowskim (39,8%) oraz ełckim (39,7%).

Rysunek 8 Powiaty, w których w 2012 roku odnotowano najwyższą efektywność zatrudnieniową dotacji

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Nie we wszystkich powiatach, wskaźnik efektywności udzielonych dotacji był wysoki. Powiaty, w których odnotowano w 2012 roku stosunkowo niską wartość tego wskaźnika to: braniewski (11,8%), węgorzewski (17,6%) oraz giżycki (22,2%).

Tabela 7. Efektywność dotacji udzielonych w latach 2010-2012 w województwie warmińsko-mazurskim

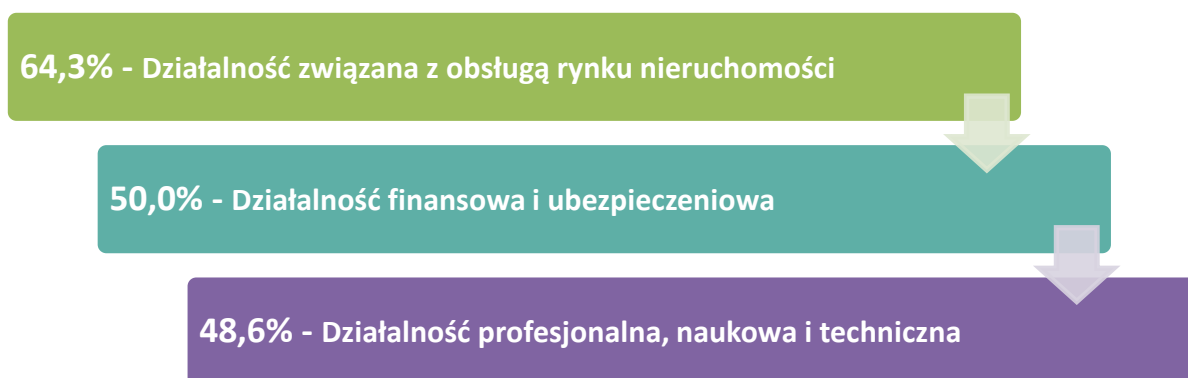
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Dynamika	Dynamika
				2011:2010	2012:2011
				pkt proc.	pkt proc.
Bartoszyce	57,1	30,7	29,8	-26,4	-0,9
Braniewo	21,5	36,7	11,8	15,2	-24,9
Działdowo	22,3	17,9	39,8	-4,4	21,9
Elbląg	36,4	39,0	27,0	2,6	-12
Ełk	31,4	54,5	39,7	23,1	-14,8
Giżycko	47,2	50,0	22,2	2,8	-27,8
Gołdap	19,1	6,9	27,3	-12,2	20,4
Iława	30,5	0,0	34,6	-30,5	34,6
Kętrzyn	50,8	48,3	32,7	-2,5	-15,6
Lidzbark Warmiński	31,4	45,8	30,2	14,4	-15,6
Mrągowo	32,2	41,5	35,5	9,3	-6
Nidzica	39,3	29,6	36,8	-9,7	7,2
Nowe Miasto Lub.	52,1	0,0	28,8	-52,1	28,8

Olecko	22,7	27,3	36,6	4,6	9,3
Olsztyn miasto	47,6	61,2	43,2	13,6	-18
Olsztyn ziemski	38,5	61,1	36,3	22,6	-24,8
Ostróda	26,6	42,2	35,1	15,6	-7,1
Pisz	28,1	33,3	32,3	5,2	-1
Szczytno	48,6	47,2	39,7	-1,4	-7,5
Węgorzewo	26,1	34,6	17,6	8,5	-17
Ogółem	35,6	42,6	34,7	7,0	-7,9

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analizując efektywność dotacji z 2012 roku, w podziale na sekcje PKD, w których podmioty prowadzą swoją działalność, 64,3% efektywność nastąpiła w działalnościach związanych z obsługą rynku nieruchomości. Spośród podmiotów na utworzenie których przyznane zostały dotacje, wysoki – 50% wskaźnik efektywności odnotowano dla działalności finansowej i ubezpieczeniowej. Na kolejnych miejscach plasuje się działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (48,6%) oraz działalność obejmująca sekcję opieki zdrowotnej i pomoc społeczną (38,6%).

Rysunek 9 Efektywność zatrudnieniowa firm założonych w ramach dotacji w 2012 roku, według sekcji PKD

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Najmniej firm, utworzonych w ramach dotacji w 2012 roku i utrzymujących się nadal na rynku, odnotowujemy wśród działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (18,0%) oraz w zakresie usług edukacyjnych (20,8%).

Tabela 8. Struktura podmiotów kontynuujących działalność w okresie czterech lat od ich utworzenia według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wyszczególnienie (sekcje)	Firmy kontynuujące działalność			Udział procentowy firm kontynuujących działalność w ogólnej liczbie podmiotów utworzonych w ramach dotacji w tym sektorze (%)		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27	7	14	36,7	46,7	36,8
B. Górnictwo i wydobywanie	1	1	0	100	16,7	-
C. Przetwórstwo przemysłowe	130	35	69	34,6	42,2	35,9
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	1	3	55,6	50	37,5
F. Budownictwo	255	84	124	32	40	35,8
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	295	88	136	32,4	42,5	30,6
H. Transport i gospodarka magazynowa	27	6	8	49,1	26,1	33,3
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	28	14	11	30,4	41,2	24,4
J. Informacja i komunikacja	44	11	21	41,5	39,3	36,8
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	29	4	13	44,6	36,4	50,0
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	2	9	50	33,3	64,3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	124	64	102	46,4	54,2	48,6
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	50	17	21	30,7	35,4	25,3
P. Edukacja	36	15	11	48,6	65,2	20,8
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12	13	17	35,3	61,9	38,6
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20	8	9	27,8	33,3	18,0
S. Pozostała działalność usługowa	119	46	57	40,5	39	33,9
OGÓŁEM	1 209	416	625	35,6	42,6	34,7

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

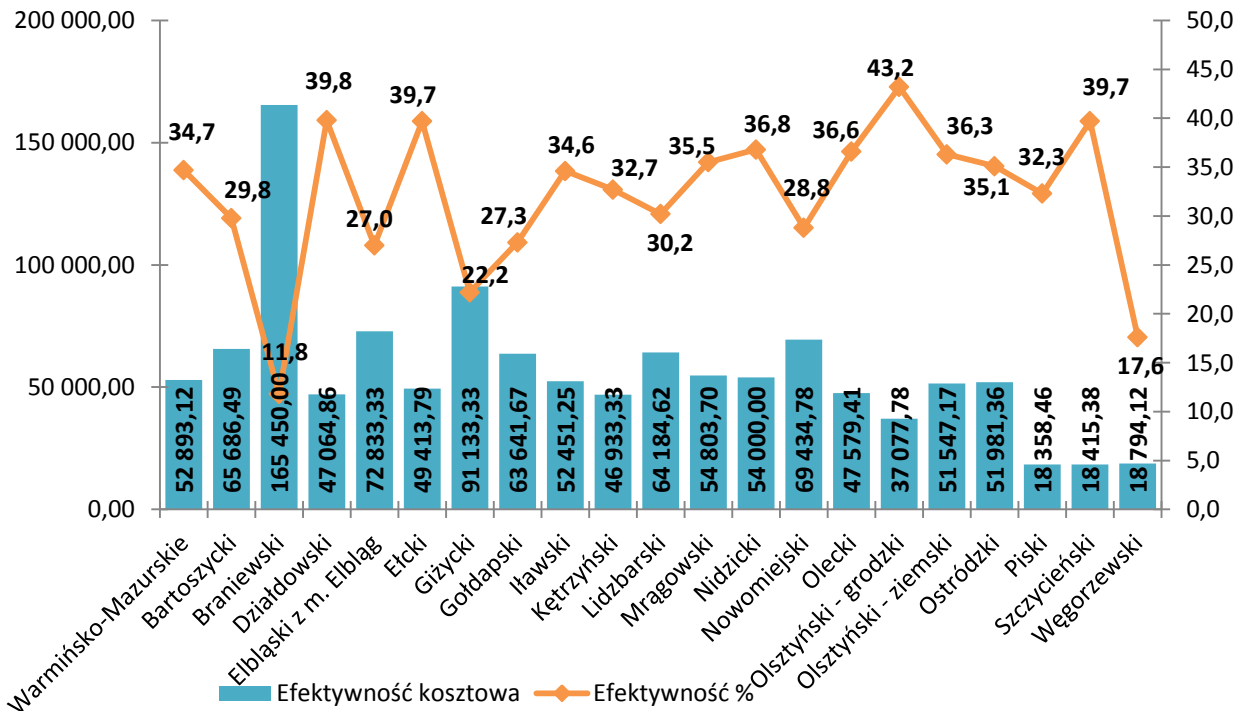
Średni koszt ponownego zatrudnienia³ w województwie warmińsko-mazurskim w ramach dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2012 roku, rozpatrywanych w dłuższym okresie czasu (efektywność liczona w czwartym roku od ich otrzymania) wynosił 52 893,12 tys. zł.

³ Koszt ponownego zatrudnienia – liczony według wzoru: środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej / liczba osób kontynuujących działalność w 2016 roku.

W analizowanym okresie w 11 powiatach koszt ponownego zatrudnienia wyniósł poniżej średniej wojewódzkiej (52 893,12 tys. zł), należą do nich m.in.:

- piski – 18 358,46 tys. zł,
- szczycieński – 18 415,38 tys. zł,
- węgorzewski – 18 794,12 tys. zł.

Wykres 14. Koszt ponownego zatrudnienia i efektywność zatrudnieniowa dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2012 roku

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analizując zarazem, koszt ponownego zatrudnienia oraz efektywność zatrudnieniową, najwyższą efektywność dotacji odnotowano w powiecie:

- m. Olsztyn – 43,2%, przy koszcie 37 077,78 tys. zł;
- działdowskim – 39,8%, koszt ponownego zatrudnienia 47 064,86 tys. zł;
- szczycieńskim i elckim – 39,7%, koszt ponownego zatrudnienia odpowiednio wyniósł: 18 415,38 tys. zł oraz 49 413,79 tys.

Niska efektywność zatrudnieniowa, generująca jednocześnie wysoki koszt ponownego zatrudnienia charakteryzuje dotacje udzielone w 2012 roku przez powiatowe urzędy pracy w:

- Braniewie – 11,8%, przy koszcie 165 450,00 tys. zł;
- Giżycku – 22,2%, koszt ponownego zatrudnienia 91 133,33 tys. zł;
- Elblągu – 27,0%, koszt ponownego zatrudnienia 72 833,33 tys. zł.

6.1. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, które w 2012 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

W województwie warmińsko-mazurskim z 1 803 bezrobotnych, którzy w 2012 roku skorzystali z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, 66,7% (1 203 osoby) w okresie czterech lat od ich otrzymania nie powróciło do rejestrów urzędów pracy. Dotyczy to nie tylko przedsiębiorców, którzy nadal prowadzą swoją działalność gospodarczą, ale również osób, które zakończyły biznes (578 osób, tj. 48,0%). Doświadczenie prowadzenia własnej działalności gospodarczej przyczyniło się w ich przypadku do trwałego powrotu na rynek pracy. Natomiast status bezrobotnego przyznano ponownie 600 osobom, tj. 33,3%.⁴

Jak wynika z analizy, drugi rok po udzieleniu można uznać za najtrudniejszy. W tym czasie odnotowano największą liczbę osób rejestrujących się w urzędach pracy, po zakończeniu działalności gospodarczej otwartej w 2012 roku – 34,7% ponownych rejestracji (208 osób). W trzecim roku po rozpoczęciu działalności zarejestrowało się 23,0% (138 osób) powracających do ewidencji urzędów pracy. Natomiast po okresie jednego roku, od otrzymania dotacji, po raz kolejny o status bezrobotnego ubiegało się 18,3% ponownie rejestrujących się (110 osób).

Tabela 9. Struktura rejestrujących się w ewidencji urzędów pracy po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej na prowadzenie której przyznana została dotacja w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	Liczba osób powracających do ewidencji			Udział procentowy w ogólnej liczbie osób rejestrujących się po zakończeniu działalności		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
w roku udzielenia dotacji	5	1	1	0,4	0,3	0,2
w rok po udzieleniu dotacji	261	37	110	20,0	10,8	18,3
2 lata po udzieleniu dotacji	477	94	208	36,6	27,6	34,7
3 lata po udzieleniu dotacji	358	69	138	27,5	20,2	23,0
4 lata po udzieleniu dotacji	202	30	70	15,5	8,8	11,7
brak danych	1	110	73	0,1	32,3	12,2
Ogółem	1 304	341	600	100,0	100,0	100,0

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

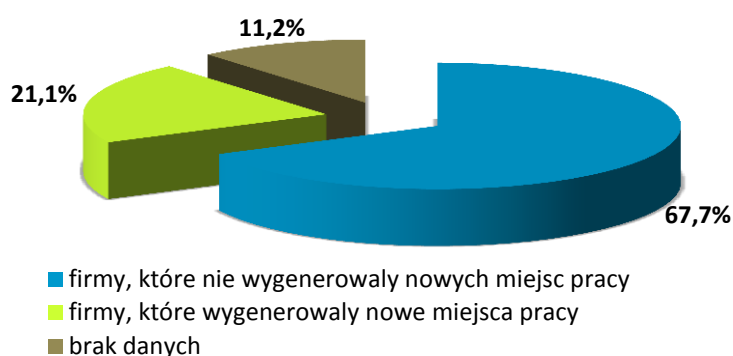
⁴ Przedsiębiorcy, którzy zawiesili działalność gospodarczą mogą zarejestrować się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. Okres, w którym przedsiębiorca ma zawieszoną działalnością i uzyskał status bezrobotnego, może wykorzystać na podniesienie swoich kwalifikacji, np. poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach finansowanych przez powiatowy urząd pracy. Spośród 202 przedsiębiorców, którzy zawiesili działalność gospodarczą, 66 osób – 32,7% ponownie zarejestrowało się w urzędach pracy.

Na przestrzeni lat 2010-2011, można zaobserwować podobną tendencję, po zakończeniu działalności firm otwartych w ramach dotacji odnotowano, w okresie dwóch lat po otrzymaniu dotacji odnotowano największy odsetek ponownie zarejestrowanych w urzędach pracy: w 2010 roku było to 36,6% ogółu beneficjentów dotacji (477 osób), w 2011 roku 27,6% (94 osoby). Również w okresie trzech lat po otrzymaniu dotacji, w latach 2010-2011 obserwujemy wysoki odsetek osób powracających do ewidencji urzędów pracy, w 2010 roku było to 27,5% ogółu (358 osób), natomiast w 2011 – 20,2% (69 osób).

6.2. Nowe miejsca pracy w powstałych podmiotach

Istotnym czynnikiem wyróżniającym dotacje, na tle pozostałych programów rynku pracy jest szansa na tworzenie nowych miejsc pracy - działalność gospodarcza może prowadzić bowiem do powstania miejsc pracy dla kolejnych osób. Według dostępnych danych, wśród firm, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w 2012 roku (625) 21,1% stanowią przedsiębiorstwa (132 podmioty gospodarcze), które zatrudniają dodatkowe osoby. Według danych powiatowych urzędów pracy podmioty te mogły wygenerować dodatkowo ponad 232 nowe miejsca pracy. Liczba ta może ulec zmianie, ze względu na fakt, że nie we wszystkich przypadkach dysponowano szczegółowymi informacjami.

Wykres 15. Nowe miejsca pracy utworzone w firmach, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w ramach dotacji w 2012 roku

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Liczba utworzonych miejsc pracy w poszczególnych firmach jest zróżnicowana i wynosi od jednego do kilkunastu nowych etatów, m.in. firma zajmująca się sprzedażą detaliczną odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach zatrudniła 12 osób, przedsiębiorca zajmujący się działalnością usługową związaną z leśnictwem zatrudnił 7 dodatkowych osób, natomiast firma zajmująca się produkcją pozostałej odzieży wierzchniej oraz przedsiębiorca, którego profilem działalności są pozaszkolne formy edukacji zatrudnili po 6 osób.

Najwięcej miejsc pracy wygenerowały podmioty prowadzące: handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (71, tj. 30,6% utworzonych miejsc pracy), budownictwo (54, tj. 23,3%) oraz przetwórstwo przemysłowe (23, tj. 9,9%).

6.3. Zwrot dotacji przyznanych bezrobotnym w 2012 roku na podjęcie działalności gospodarczej⁵

Umowa zawierana przez osobę bezrobotną, która otrzymała dotacje, zobowiązuje w określonych przypadkach do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami. Dotyczy to osób, które:

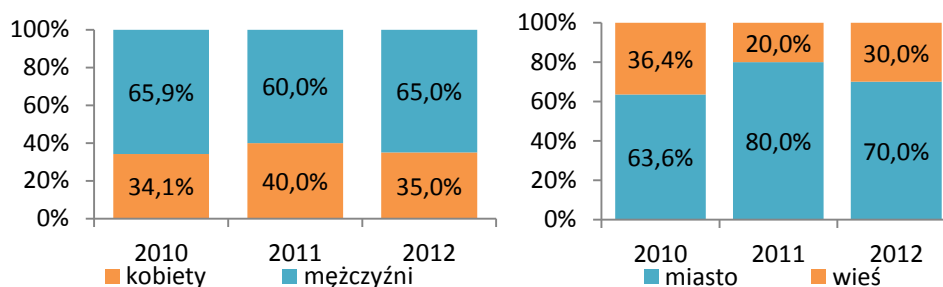
- otrzymane środki wykorzystają niezgodnie z przeznaczeniem,
- prowadzą działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy, podejmą zatrudnienie w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej,
- złożą niezgodne z prawdą oświadczenia o spełnianiu przez bezrobotnego kryteriów uprawniających go do otrzymania dotacji,
- naruszają inne warunki umowy.

W województwie warmińsko-mazurskim spośród 1 803 bezrobotnych, którym przyznano w 2012 roku środki finansowe dzięki którym mogli otworzyć działalność gospodarczą, obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy dotyczył 20 osób, tj. 1,1% ogółu przyznanych dotacji (w 2011 roku – 10 osób tj. 1,0% ogółu beneficjentów).

Wśród osób zobowiązanych do zwrotu środków przeważali mężczyźni – 65,0% bezrobotnych (13 osób). Kobiety w populacji tej stanowiły 35,0% (7 osób).

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, można zauważyć, że wśród tych, którzy zobowiązani zostali do zwrotu udzielonej dotacji 70,0% (14 osób) stanowią mieszkańcy miast.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych, którzy zobowiązani byli do zwrotu otrzymanych w 2012 roku środków finansowych na otwarcie działalności gospodarczej

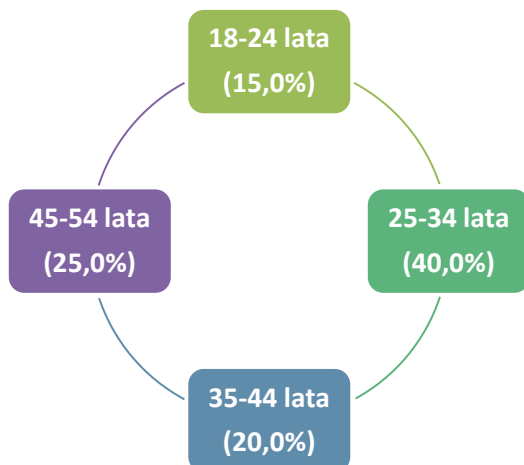

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W latach 2010-2012, struktura beneficjentów dotacji, którzy zobowiązani zostali do zwrotu środków zarówno w podziale na płeć jak i miejsce zamieszkania wyglądała podobnie. We wszystkich przypadkach w badanym okresie dominowali mężczyźni oraz mieszkańcy miast.

⁵art. 46 ust 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Rysunek 10 Struktura wiekowa osób, które zwróciły otrzymane w 2012 roku dotacje

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analiza struktury wiekowej osób zobowiązanych do zwrotu otrzymanej dotacji wskazuje, że największy procentowy udział bezrobotnych zobowiązanych do zwrotu dotacji, odnotowujemy wśród osób w wieku 25-34 lata - 8 osób, tj. 40,0%. W grupie wiekowej 45-54 lata zwrotu dokonało 5 osób (25%), natomiast 4 osoby były w wieku 35-44 lata (20%). Natomiast 3 zwroty dotacji nastąpiły wśród osoby w wieku 18-24 lata (15%).

Tabela 10. Struktura wiekowa bezrobotnych, którzy zobowiązani byli do zwrotu otrzymanych środków finansowych w latach 2010-2012

Wiek	Liczba zwrotów, zgodnie z art. 46 ust. 3 Ustawy			Procentowy udział zwrotów w ogólnej liczbie udzielonych dotacji		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
18-24 lata	8	1	3	1,5	0,8	0,2
25-34 lata	20	4	8	1,4	0,9	0,4
35-44 lat	10	0	4	1,3	-	0,2
45-54 lat	5	4	5	1,0	3,6	0,3
55-59 lat	1	1	0	1,0	2,3	-
Powyżej 60 r.ż.	0	0	0	0	-	-
Ogółem	44	10	20	1,3	1,0	1,1

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Biorąc pod uwagę grupy wiekowe oraz zwrot otrzymanej dotacji, największy procentowy udział bezrobotnych odnotowujemy wśród osób w wieku 45-54 lata, (2,5% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego, którzy w 2012 roku otrzymali dotację). Po 1% stanowił odsetek zwrotu dotacji dla osób w wieku 18-24 oraz 35-44 lata. Najniższy odsetek bezrobotnych, którzy oddali środki przyznane w ramach dotacji wystąpił wśród beneficjentów w kategorii wiekowej 25-34 lata (0,9%).

Ponad połowa beneficjentów dotacji (11 osób, tj. 55,0%), która została zobowiązana do zwrotu przyznanej w 2012 roku dotacji, zarejestrowała się ponownie w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

Analizując zwroty dotacji w powiatach, można zauważyć, że w dziewięciu z nich, nie było beneficjentów zobowiązanych do oddania przyznanych środków finansowych. Do powiatów, w których nie wystąpiły zwroty dotacji w 2012 roku należą: bartoszycki, działdowski, elbląski, giżycki, gołdapski, mrągowski, nidzicki, szczycieński i węgorzewski.

Powiaty, w których nastąpiła największa ilość zwrotów środków finansowych w ramach dotacji przyznanych bezrobotnym w 2012 roku to: ostródzki (6 zwrotów, tj. 0,3% ogółu przyznanych dotacji), lidzbarski oraz piski (po 3 zwroty, tj. 0,2% ogółu). Natomiast w powiatach: braniewskim, ełckim, iławskim, kętrzyńskim, nowomiejskim, oleckim, m. Olsztyn i olsztyńskim dokonano po 1 zwrocie, tj. 0,06% ogółu w ramach dotacji przyznanych bezrobotnym.

Rysunek 11 Powiaty, w których nastąpiły zwroty środków otrzymanych w ramach dotacji w 2012 roku

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

7. Podsumowanie

1. W województwie warmińsko-mazurskim dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w 2012 roku uzyskało 1 784 bezrobotnych, o 87,6% (833 osoby) więcej niż rok wcześniej. Powiatowe urzędy pracy ze środków Funduszu Pracy wydatkowały na ten cel 33 058,2 tys. zł, czyli o 17 879,5 tys. zł (117,8%) więcej niż 2011 roku.
2. Łącznie w latach 2009-2015, wydatki z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej z urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim wyniosły 283 142,4 tys. zł, a dotację uzyskało 15 273 osoby.
3. Osoby z Warmii i Mazur, które otrzymały dotację w 2012 roku stanowiły 3,6% w skali całego kraju. Region nasz zajmuje tym samym 12 miejsce w kraju pod względem ilości osób, którym zostało dofinansowane podjęcie własnej działalności gospodarczej.
4. W 2012 roku, spośród liczby 1 803⁶ przeanalizowanych podmiotów gospodarczych, które powstały dzięki dotacjom w województwie warmińsko-mazurskim, swoją działalność w 2016 roku nadal kontynuowało 625 firm (34,7% utworzonych podmiotów).
5. Ryzyko podjęcia działalności na własny rachunek w 2012 roku częściej podejmowali mężczyźni (59,8% otrzymujących dotacje), mieszkańcy miast (64,3%), osoby młode pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (46,9%).
6. W 2012 roku, najwięcej firm powstało w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, naprawa pojazdów samochodowych – 24,6% (445 firm), dużym zainteresowaniem cieszyła się branża budownicza, o takim profilu działalności, w ramach dotacji powstało 19,2% podmiotów (346). Działalność profesjonalną, naukową i techniczną wybrało 210 bezrobotnych, tj. 11,6% ogółu korzystających z dotacji, natomiast przetwórstwo przemysłowe 10,6%, tj. 192 osoby.
7. Analizując zmiany w efektywności udzielonych dotacji w regionie, po 4 latach na przestrzeni lat 2010-2012, można zaobserwować zróżnicowaną jego wartość. W 2012 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 34,7%, w porównaniu do 2011 roku, efektywność spadła o 7,9 pkt proc. (42,6%), natomiast w odniesieniu do roku 2010, kiedy wyniosła 35,6% nastąpił wzrost o 0,9 pkt proc.
8. Biorąc pod uwagę strukturę beneficjentów przy badaniu efektywności dotacji udzielonych w 2012 roku, można zauważyć, iż przeważają mężczyźni – 416 osób (38,6%). Większa efektywność przyznanych dotacji wystąpiła wśród osób zamieszkujących miasto – 410 osób (35,4%), natomiast największy odsetek kontynuujących prowadzenie

⁶ Do badania efektywności bazowano na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy, które dotyczą 1803 osób, które rozpoczęły w 2012 roku własną działalność gospodarczą, a nie 1 784 osób, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu MPiPS-02. Dane te uwzględniają korekty statystyczne. Rozbieżności w sprawozdaniu wynikają również z tego, iż część bezrobotnych, która otrzymała dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w końcu 2011 roku, została uwzględniona w sprawozdaniu finansowym za grudzień 2011 rok, natomiast wyłączenie z ewidencji bezrobotnych nastąpiło w styczniu 2012 roku i zostało to uwzględnione w statystykach za styczeń 2012 rok.

działalności gospodarczej nastąpił w grupie wiekowej pomiędzy 35-44 lata (38,7% - 151 osób).

9. Efektywność dotacji udzielonych w 2012 roku, jest zróżnicowana lokalnie - wyższą efektywnością niż średnia w województwie charakteryzuje się m.in.: m. Olsztyn – 43,2%, powiat działdowski – 39,8% oraz ełcki – 39,7%. Powiaty, w których odnotowano stosunkowo niską wartość tego wskaźnika to: braniewski (11,8%), węgorzewski (17,6%) oraz giżycki (22,2%).
10. Średni koszt ponownego zatrudnienia⁷ w województwie warmińsko-mazurskim dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2012 roku, rozpatrywanych w dłuższym okresie czasu (efektywność liczona w czwartym roku od ich otrzymania) wynosił 52 893,12 tys. zł.
11. Analizując koszt ponownego zatrudnienia oraz efektywność zatrudnieniową, najwyższą efektywność dotacji odnotowano w mieście Olsztyn oraz powiatach: działdowskim, ełckim oraz szczycieńskim.
12. Drugi rok po udzieleniu wsparcia w ramach dotacji można uznać za najtrudniejszy. W tym czasie odnotowano największą liczbę osób rejestrujących się w urzędach pracy, po zakończeniu działalności gospodarczej otwartej w 2012 roku – 34,7% ponownych rejestracji (208 osób).
13. Według dostępnych danych, wśród firm, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w 2012 roku (625) 21,1% stanowią przedsiębiorstwa (132 podmioty gospodarcze), które zatrudniają do pracy dodatkowe osoby. Według danych powiatowych urzędów pracy podmioty te mogły wygenerować dodatkowo ponad 232 nowe miejsca pracy.
14. Zwrot uzyskanych środków finansowych (zgodnie z 10 art. 46 ust 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) dotyczył wobec 20 osób (tj. 1,1%), którym została w 2012 roku przyznana dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
15. Powiaty, w których nastąpiła największa ilość zwrotów środków finansowych w ramach dotacji przyznanych bezrobotnym w 2012 roku to: ostródzki (6 zwrotów, tj. 0,3% ogółu przyznanych dotacji), lidzbarski oraz piski (po 3 zwroty, tj. 0,2% ogółu).

⁷ Koszt ponownego zatrudnienia – liczony według wzoru: środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej / liczba osób kontynuujących działalność w 2016 roku.

Struktura bezrobotnych, którym w latach 2010-2012 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według płci

Powiat	2010			2011			2012		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
w liczbach bezwzględnych									
Województwo	1 241	2 158	3 399	371	606	977	725	1 078	1 803
Bartoszyce	82	121	203	27	48	75	57	67	124
Braniewo	52	41	93	13	17	30	9	8	17
Działdowo	66	118	184	15	13	28	49	44	93
Elbląg	96	184	280	42	58	100	29	60	89
Ełk	63	121	184	12	21	33	27	46	73
Giżycko	44	62	106	12	26	38	13	14	27
Gołdap	39	76	115	8	21	29	19	25	44
Hawa	141	210	351	0	0	0	91	140	231
Kętrzyn	67	115	182	23	37	60	22	33	55
Lidzbark Warmiński	38	64	102	8	16	24	12	31	43
Mragowo	58	91	149	13	28	41	26	50	76
Nidzica	16	40	56	6	21	27	15	23	38
Nowe Miasto Lub.	56	113	169	0	0	0	26	54	80
Olecko	54	110	164	37	51	88	38	55	93
Olsztyn miasto	85	127	212	47	69	116	96	133	229
Olsztyn ziemski	69	110	179	37	53	90	62	84	146
Ostróda	92	231	323	38	78	116	66	102	168
Pisz	48	105	153	1	2	3	19	46	65
Szczytno	38	69	107	20	33	53	28	50	78
Węgorzewo	37	50	87	12	14	26	21	13	34
udział procentowy									
Województwo	36,5	63,5	100	38,0	62,0	100	40,2	59,8	100
Bartoszyce	40,4	59,6	100	36,0	64,0	100	46,0	54,0	100
Braniewo	55,9	44,1	100	43,3	56,7	100	52,9	47,1	100
Działdowo	35,9	64,1	100	53,6	46,4	100	52,7	47,3	100
Elbląg	34,3	65,7	100	42,0	58,0	100	32,6	67,4	100
Ełk	34,2	65,8	100	36,4	63,6	100	37,0	63,0	100
Giżycko	41,5	58,5	100	31,6	68,4	100	48,1	51,9	100
Gołdap	33,9	66,1	100	27,6	72,4	100	43,2	56,8	100
Hawa	40,2	59,8	100	0,0	0,0	100	39,4	60,6	100
Kętrzyn	36,8	63,2	100	38,3	61,7	100	40,0	60,0	100
Lidzbark Warmiński	37,3	62,7	100	33,3	66,7	100	27,9	72,1	100
Mragowo	38,9	61,1	100	31,7	68,3	100	34,2	65,8	100
Nidzica	28,6	71,4	100	22,2	77,8	100	39,5	60,5	100
Nowe Miasto Lub.	33,1	66,9	100	0,0	0,0	100	32,5	67,5	100
Olecko	32,9	67,1	100	42,0	58,0	100	40,9	59,1	100
Olsztyn miasto	40,1	59,9	100	40,5	59,5	100	41,9	58,1	100
Olsztyn ziemski	38,5	61,5	100	41,1	58,9	100	42,5	57,5	100
Ostróda	28,5	71,5	100	32,8	67,2	100	39,3	60,7	100
Pisz	31,4	68,6	100	33,3	66,7	100	29,2	70,8	100
Szczytno	35,5	64,5	100	37,7	62,3	100	35,9	64,1	100
Węgorzewo	42,5	57,5	100	46,2	53,8	100	61,8	38,2	100

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Załącznik nr 2

Struktura bezrobotnych, którym w latach 2010-2012 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według miejsca zamieszkania

Powiat	2010			2011			2012		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
w liczbach bezwzględnych									
Województwo	3 399	2 195	1 204	977	642	335	1 803	1 159	644
Bartoszyce	203	144	59	75	58	17	124	80	44
Braniewo	93	69	24	30	18	12	17	7	10
Działdowo	184	97	87	28	14	14	93	53	40
Elbląg	280	228	52	100	70	30	89	66	23
Ełk	184	143	41	33	27	6	73	58	15
Giżycko	106	71	35	38	27	11	27	16	11
Gołdap	115	71	44	29	17	12	44	28	16
Iława	351	238	113	0	0	0	231	163	68
Kętrzyn	182	118	64	60	43	17	55	37	18
Lidzbark Warmiński	102	83	19	24	16	8	43	39	4
Mragowo	149	89	60	41	23	18	76	42	34
Nidzica	56	24	32	27	17	10	38	29	9
Nowe Miasto Lub.	169	53	116	0	0	0	80	26	54
Olecko	164	94	70	88	49	39	93	56	37
Olsztyn miasto	212	212	0	116	116	0	229	229	0
Olsztyn ziemski	179	70	109	90	47	43	146	54	92
Ostróda	323	187	136	116	53	63	168	83	85
Pisz	153	109	44	3	1	2	65	43	22
Szczytno	107	54	53	53	27	26	78	28	50
Węgorzewo	87	41	46	26	19	7	34	22	12
udział procentowy									
Województwo	100	64,6	35,4	100	65,7	34,3	100	64,3	35,7
Bartoszyce	100	70,9	29,1	100,0	65,7	34,3	100	64,5	35,5
Braniewo	100	74,2	25,8	100,0	77,3	22,7	100	41,2	58,8
Działdowo	100	52,7	47,3	100,0	60,0	40,0	100	57,0	43,0
Elbląg	100	81,4	18,6	100,0	50,0	50,0	100	74,2	25,8
Ełk	100	77,7	22,3	100,0	70,0	30,0	100	79,5	20,5
Giżycko	100	67	33	100,0	81,8	18,2	100	59,3	40,7
Gołdap	100	61,7	38,3	100,0	71,1	28,9	100	63,6	36,4
Iława	100	67,8	32,2	100,0	58,6	41,4	100	70,6	29,4
Kętrzyn	100	64,8	35,2	0,0	0,0	0,0	100	67,3	32,7
Lidzbark Warmiński	100	81,4	18,6	100,0	71,7	28,3	100	90,7	9,3
Mragowo	100	59,7	40,3	100,0	66,7	33,3	100	55,3	44,7
Nidzica	100	42,9	57,1	100,0	56,1	43,9	100	76,3	23,7
Nowe Miasto Lub.	100	31,4	68,6	0,0	63,0	37,0	100	32,5	67,5
Olecko	100	57,3	42,7	100,0	55,7	44,3	100	60,2	39,8
Olsztyn miasto	100	100	0	100,0	55,7	44,3	100	100,0	0,0
Olsztyn ziemski	100	39,1	60,9	100,0	100,0	0,0	100	37,0	63,0
Ostróda	100	57,9	42,1	100,0	52,2	47,8	100	49,4	50,6
Pisz	100	71,2	28,8	100,0	45,7	54,3	100	66,2	33,8
Szczytno	100	50,5	49,5	100,0	33,3	66,7	100	35,9	64,1
Węgorzewo	100	47,1	52,9	100,0	50,9	49,1	100	64,7	35,3

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

**Struktura utworzonych podmiotów według Polskiej Klasyfikacji Działalności w Warmińsko-Mazurskim
w 2012 roku**

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	RAZEM
Bartoszyce	a	3	0	10	0	1	24	37	7	1	1	2	1	8	5	3	2	3	16	124
	b	2,4	0,0	8,1	0,0	0,8	19,4	29,8	5,6	0,8	0,8	1,6	0,8	6,5	4,0	2,4	1,6	2,4	12,9	100,0
Braniewo	a	1	0	2	0	0	1	9	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	17
	b	5,9	0,0	11,8	0,0	0,0	5,9	52,9	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	0,0	5,9	0,0	0,0	0,0	11,8	100,0
Działdowo	a	1	0	6	0	0	22	32	0	4	3	4	1	7	5	3	1	2	2	93
	b	1,1	0,0	6,5	0,0	0,0	23,7	34,4	0,0	4,3	3,2	4,3	1,1	7,5	5,4	3,2	1,1	2,2	2,2	100,0
Elbląg	a	2	0	8	0	4	15	25	0	0	3	1	1	11	5	5	1	1	7	89
	b	2,2	0,0	9,0	0,0	4,5	16,9	28,1	0,0	0,0	3,4	1,1	1,1	12,4	5,6	5,6	1,1	1,1	7,9	100,0
Ełk	a	0	0	7	0	1	20	20	2	1	1	1	1	7	1	2	3	1	5	73
	b	0,0	0,0	9,6	0,0	1,4	27,4	27,4	2,7	1,4	1,4	1,4	1,4	9,6	1,4	2,7	4,1	1,4	6,8	100,0
Giżycko	a	1	0	7	0	0	4	2	0	2	1	1	0	1	2	1	1	2	2	27
	b	3,7	0,0	25,9	0,0	0,0	14,8	7,4	0,0	7,4	3,7	3,7	0,0	3,7	7,4	3,7	3,7	7,4	7,4	100,0
Gołdap	a	3	0	4	0	0	9	6	3	0	1	0	0	5	1	2	0	3	7	44
	b	6,8	0,0	9,1	0,0	0,0	20,5	13,6	6,8	0,0	2,3	0,0	0,0	11,4	2,3	4,5	0,0	6,8	15,9	100,0
Iława	a	2	0	30	0	0	48	70	1	3	9	0	3	25	9	5	5	2	19	231
	b	0,9	0,0	13,0	0,0	0,0	20,8	30,3	0,4	1,3	3,9	0,0	1,3	10,8	3,9	2,2	2,2	0,9	8,2	100,0
Kętrzyn	a	1	0	6	0	1	7	14	0	3	2	1	0	8	2	2	1	1	6	55
	b	1,8	0,0	10,9	0,0	1,8	12,7	25,5	0,0	5,5	3,6	1,8	0,0	14,5	3,6	3,6	1,8	1,8	10,9	100,0
Lidzbark W.	a	1	0	4	0	0	13	13	2	1	0	0	0	3	1	0	2	1	2	43
	b	2,3	0,0	9,3	0,0	0,0	30,2	30,2	4,7	2,3	0,0	0,0	0,0	7,0	2,3	0,0	4,7	2,3	4,7	100,0
Mrągowo	a	5	0	9	0	1	18	12	0	6	0	0	2	9	3	4	2	2	3	76
	b	6,6	0,0	11,8	0,0	1,3	23,7	15,8	0,0	7,9	0,0	0,0	2,6	11,8	3,9	5,3	2,6	2,6	3,9	100,0
Nidzica	a	0	0	5	0	0	9	6	0	1	1	2	0	4	1	0	0	2	7	38
	b	0,0	0,0	13,2	0,0	0,0	23,7	15,8	0,0	2,6	2,6	5,3	0,0	10,5	2,6	0,0	0,0	5,3	18,4	100,0
Nowe Miasto Lub. Lubawskie	a	3	0	4	0	0	20	21	3	2	5	0	0	6	3	2	2	2	7	80
	b	3,8	0,0	5,0	0,0	0,0	25,0	26,3	3,8	2,5	6,3	0,0	0,0	7,5	3,8	2,5	2,5	2,5	8,8	100,0
Olecko	a	3	0	11	0	0	19	20	0	5	5	0	1	4	6	4	3	1	11	93
	b	3,2	0,0	11,8	0,0	0,0	20,4	21,5	0,0	5,4	5,4	0,0	1,1	4,3	6,5	4,3	3,2	1,1	11,8	100,0
Olsztyn miasto	a	0	0	11	0	0	29	30	0	4	14	6	0	66	13	9	12	13	22	229
	b	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	12,7	13,1	0,0	1,7	6,1	2,6	0,0	28,8	5,7	3,9	5,2	5,7	9,6	100,0
Olsztyn ziemski	a	4	0	13	0	0	22	33	1	4	4	0	0	24	7	7	3	2	22	146
	b	2,7	0,0	8,9	0,0	0,0	15,1	22,6	0,7	2,7	2,7	0,0	0,0	16,4	4,8	4,8	2,1	1,4	15,1	100,0
Ostróda	a	4	0	24	0	0	39	50	1	4	2	4	3	8	4	1	2	7	15	168
	b	2,4	0,0	14,3	0,0	0,0	23,2	29,8	0,6	2,4	1,2	2,4	1,8	4,8	2,4	0,6	1,2	4,2	8,9	100,0
Pisz	a	4	0	11	0	0	10	18	1	0	1	1	0	4	7	0	2	1	5	65
	b	6,2	0,0	16,9	0,0	0,0	15,4	27,7	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	6,2	10,8	0,0	3,1	1,5	7,7	100,0
Szczytno	a	0	0	13	0	0	14	16	3	2	3	2	0	8	4	2	1	3	7	78
	b	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	17,9	20,5	3,8	2,6	3,8	2,6	0,0	10,3	5,1	2,6	1,3	3,8	9,0	100,0
Węgorzewo	a	0	0	7	0	0	3	11	0	2	1	1	0	2	3	1	1	1	1	34
	b	0,0	0,0	20,6	0,0	0,0	8,8	32,4	0,0	5,9	2,9	2,9	0,0	5,9	8,8	2,9	2,9	2,9	2,9	100,0
Ogółem	a	38	0	192	0	8	346	445	24	45	57	26	14	210	83	53	44	50	168	1803
	b	2,1	0,0	10,6	0,0	0,4	19,2	24,7	1,3	2,5	3,2	1,4	0,8	11,6	4,6	2,9	2,4	2,8	9,3	100,0

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B. Górnictwo i wydobywanie

C. Przetwórstwo przemysłowe

D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...

E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F. Budownictwo

G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H. Transport i gospodarka magazynowa

I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J. Informacja i komunikacja

K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

P. Edukacja

Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S. Pozostała działalność usługowa

**Struktura bezrobotnych, którym w latach 2010-2012 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej
w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według wieku**

Powiat	Rok 2010							Rok 2011							Rok 2012						
	Razem	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-60 lat	Pow. 60 roku życia	Razem	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-60 lat	Pow. 60 roku życia	Razem	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-60 lat	Pow. 60 roku życia
Bartoszyce	203	19	75	59	39	9	2	74	8	23	22	16	5		124	19	57	29	15	3	1
Braniewo	93	14	41	19	16	3		30	4	10	11	5		17	0	9	4	4	0	0	0
Działdowo	184	32	74	44	27	6	1	28		9	9	3	6	1	93	16	32	23	17	4	1
Elbląg	280	34	121	72	44	8	1	100	15	37	30	13	4	1	89	17	42	12	13	5	0
Ełk	185	18	80	42	38	7		33	6	11	10	5	1		73	1	35	20	15	2	0
Giżycko	106	10	54	25	12	3	2	38		16	15	4	3		27	0	8	10	4	4	1
Gołdap	115	18	51	26	17	3		29	7	11	7	4			44	12	17	8	5	2	0
Iława	351	99	145	63	32	12		0			0				231	66	106	34	17	8	0
Kętrzyn	181	4	79	60	33	3	2	60	11	27	12	10			55	5	22	18	10	0	0
Lidzbark Warmiński	102	12	48	26	12	3	1	24	4	10	6	3	1		43	5	16	11	6	5	0
Mrągowo	149	29	57	32	27	4		41	9	19	10	3			76	9	30	22	13	1	1
Nidzica	56	11	27	15	3			27	2	12	8	4	1		38	5	25	5	2	1	0
Nowe Miasto Lub.	169	38	66	42	19	4		0							80	25	29	15	7	4	0
Olecko	163	25	71	33	28	6		88	8	54	9	4	6	7	93	23	43	19	6	1	1
Olsztyn miasto	212	15	115	46	29	5	2	116	13	68	22	7	4	2	229	26	144	39	17	2	1
Olsztyn ziemski	179	19	83	45	28	4		90	11	40	31	7	1		146	24	74	33	8	7	0
Ostróda	323	62	140	68	41	10	2	116	21	58	20	11	6		168	27	81	37	18	4	1
Pisz	153	28	54	38	30	3		3		2		1			65	7	33	14	7	4	0
Szczytno	107	22	37	23	21	4		53	12	17	15	8	1		78	3	31	28	9	5	2
Węgorzewo	88	13	38	19	16	2		26		11	9	4	1	1	34	4	12	9	7	1	1
WOJEWÓDZTWO	3 399	522	1456	797	512	99	13	976	131	435	246	112	40	12	1803	294	846	390	200	63	10

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne. * Brak informacji na temat wieku jednej osoby, która uzyskała dotacje w 2010 i 2011 roku.

Efektywność dotacji udzielonych w latach 2010-2012 w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy

Wyszczególnienie	2010				2011				2012			
	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bartoszyce	203	116	57,1	0	75	23	30,7	4	124	37	29,8	2
Braniewo	93	20	21,5	8	30	11	36,7	5	17	2	11,8	0
Działdowo	184	41	22,3	21	28	5	17,9	1	93	37	39,8	11
Elbląg	280	102	36,4	14	100	39	39,0	7	89	24	27,0	10
Ełk	185	58	31,4	32	33	18	54,5	7	73	29	39,7	12
Giżycko	106	50	47,2	6	38	19	50,0	8	27	6	22,2	1
Gołdap	115	22	19,1	0	29	2	6,9	0	44	12	27,3	2
Iława	351	107	30,5	33	0	0	0,0	0	231	80	34,6	23
Kętrzyn	181	92	50,8	0	60	29	48,3	2	55	18	32,7	2
Lidzbark Warmiński	102	32	31,4	17	24	11	45,8	6	43	13	30,2	4
Mrągowo	149	48	32,2	9	41	17	41,5	4	76	27	35,5	8
Nidzica	56	22	39,3	6	27	8	29,6	2	38	14	36,8	7
Nowe Miasto Lub.	169	88	52,1	2	0	0	0,0	0	80	23	28,8	3
Olecko	163	37	22,7	12	88	24	27,3	0	93	34	36,6	6
Olsztyn miasto	212	101	47,6	18	116	71	61,2	8	229	99	43,2	9
Olsztyn ziemski	179	69	38,5	12	90	55	61,1	7	146	53	36,3	6
Ostróda	323	86	26,6	18	116	49	42,2	17	168	59	35,1	14
Pisz	153	43	28,1	13	3	1	33,3	0	65	21	32,3	5
Szczytno	107	52	48,6	9	53	25	47,2	1	78	31	39,7	6
Węgorzewo	88	24	27,3	11	26	9	34,6	4	34	6	17,6	10
Ogółem	3 399	1 210	35,6	241	977	416	42,6	83	1 803	625	34,7	141

